

N. 7-8-9

R O K V

LIPIEC—SIERPIEŃ
WRZESIEŃ

1 9 3 8

KOMUNIKAT

S A R P.

ORGAN STOWARZYSZENIA

ARCHITEKTÓW R. P.

WARSZAWA, UL. WSPÓLNA 36 m. 3, TELEFON 8.52-12

T R E Ś Ć N U M E R U:

SPRAWOZDANIA I KOMUNIKATY

ZJAZD DELEGATÓW, KONKURSY,

BUDOWA KOŚCIOŁA ŚW. JAKUBA W CZĘSTOCHOWIE,

O REFORMĘ UPRAWNIENI BUDOWLANYCH.

WODOCHRON

SZCZELNIKI

DO
DACHÓW
PEŁSKICH
TARASÓW

Galicyskie Tow. Naftowe GALICJA S. A.
Centrala Handlowa: LWÓW, UL. KOŚCIUSZKI 8
Własne oddziały sprzedaży i przedstawicielstwa w całym kraju.

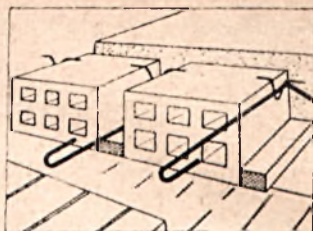
Polski Patentowany STROP

SYSTEMU

S. STOBIECKIEGO

„PRIMAPOL”

NAJPROSTSZY—
NAJTAŃSZY—
lekki i nieakustyczny

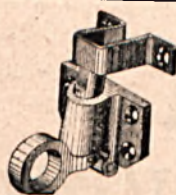

Prospekty, Kalkulacje i obliczenia statyczne —
NA ŻĄDANIE

J. i Z. STOBIECCY — Warszawa

UL. HOŻA Nr. 19, m. 12 — Tel. 9-88-81

Godziny 17 — 19 wlecz.

OKUCIA NOWOCZESNE

Bracia LUBERT

SPÓŁKA AKCYJNA

WARSZAWA, ZŁOTA 34

TELEFONY: 690-10, 647-35, 528-66

GRAND'a nieruchomości, gwiezdziście (P a t. R. P.)

wentylatory dachowe i nasady dachowe kominowe z blachy ocynkowanej.

Bracia SŁUCCY, Inż. Warszawa

Królewska 27, tel. 242-38 i 242-69

PŁYTY BUDOWLANE „MASTEWAL”

NIEPALNE, CIEPŁOCHRONNE. TŁUMIĄCE DŹWIĘKI. NIEWRAŻLIWE NA WIŁGOĆ, IDEALNY MATERIAŁ NA ŚCIANY DZIAŁOWE, IZOLACJE ŚCIAN I STROPÓW, GARAZE I HANGARY WYTWORNIĄ I SPRZEDAŻ Inż. J. Bartoszewski i W. Balcer WARSZAWA Kredytowa 16 Tel. 690-41

INSULITE

plyta izolacyjno-budowlana:
chroni pomieszczenie od:
zimna, gorąca, wstrząsów, szumu.

SPRZEDAŻ I WYKONANIE ROBÓT:

Inżynier JAN WEBER

BUDOWLANA SPÓŁKA AKCYJNA
Warszawa, Świętokrzyska 20, tel. 2 17-92 i 2 51-38

Fabryka w Warszawie: ul. Kopińska 25, tel. 9.93-59

MORAWICA
SZEWCE

BOLECHOWICE
BARWINEK

ZAGÓRZE

OŁOWIANKA
ZELEJOWA

ZYGMUNTÓWKA
DEBNIK

DUROLITH

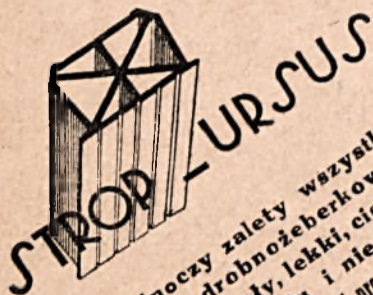
plyta budowlana z wełny drzewnej, spojona cementem — ogniotrwała na ściany działowe, izolacje stropów, wypełnienie konstrukcji szkieletowych

„EXIMIA” Biuro Techniczno-Handlowe
Warszawa, ul. Kredytowa 16 Tel. 636-98

MARMURY KIELECKIE

piaskowce, granity, bazalty, alabastry, marmury zagraniczne

Fabryka w Kielcach: ul. 3-go Maja 26, tel. 10-01

Jednocy zalety wszystkich stropów drobnożebrowych, jest tani, trwały, lekki, ciepły, łatwy w wykonaniu i nieakustyczny. Obliczenia statystyczne i prospekty na żądanie Inż. arch. L. KARIO Warszawa, Złota 28 telefon 502-20 tel. 716-08

KAFLE STALOWE „PIECE SZRAJBERA” Sp. z o. o.
Warszawa, BRACKA 11 m. 4, tel. 9.20-33

FABRYKA DŹWIGÓW ELEKTRYCZNYCH

„STIGLER”

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

DZWIGI OSOBOWE I CIĘŻAROWE

Warszawa, ul. Czackiego 1, tel. 505-29 i 336-03

K O N K U R S Y

Rozstrzygnięcie Konkursu Powszechnego Nr. 103.

Na rozplanowanie i ukształtowanie Placu im. Gen. Dąbrowskiego w Łodzi oraz na szkicowy projekt Gmachu Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego ogłoszony na zlecenie Min. Spraw Wewnętrznych przez Zarząd Główny Stowarzyszenia Architektów Rzeczypospolitej Polskiej.

I nagrodę zł 6.000 otrzymali: inż. - ach. Stanisław Albrecht — SARP (Warszawa), inż. - arch. Janusz Alchimowicz — SARP (Warszawa).

II nagrodę zł 4.000 otrzymali: inż. - arch. Maciej Nowicki — SARP (Warszawa), inż. - arch. Roman Sołtyński — SARP (Warszawa).

III nagrodę zł 2.000 otrzymali: inż. - arch. Juliusz Żórawski — SARP (Warszawa), inż. - arch. Tadeusz Miazek — SARP (Warszawa).

IV-A nagrodę zł 1.000 otrzymali: inż. - arch. Bolesław Malisz — SARP i TOP (Gdynia), inż. - arch. Stefan Reychman — SARP (Gdynia).

IV-B nagrodę zł 1.000 otrzymał: inż. - arch. Jerzy Wierzbicki (Warszawa).

Sekretarz Konkursu:

(—) inż. - arch. Stanisław Marzyński (SARP).

Rozstrzygnięcie konkursu Powszechnego Nr. 102 na kościół w Kołomyi Przyznano następujące nagrody:

II równorzędna praca Nr 9 — inż. - arch. Zygmunt Kowalczyk, inż. - arch. Adam Kozakiewicz, inż. - arch. Tadeusz Teodorowicz - Todorowski.

II równorzędna praca Nr 13 — inż. - arch. Adam Kawalerski, inż. - arch. Jacek Olpiński.

III równorzędna praca Nr 4 — prof. inż. - arch. Wiesław Grzymalski.

III równorzędna praca Nr 14 — inż. - arch. Dobrosław Czajka przy współpracy Edwarda Krzyżanowskiego.

III równorzędna praca Nr 15 — inż. - arch. Otton Fedak, inż. - arch. Antoni Łobos, Jan Schwarz.

Sekretarz Konkursu:

(—) inż. - arch. Zygmunt Majerski

K O N K U R S 110

Stowarzyszenie Architektów R. P. Oddział Warszawski ogłasza na zlecenie Ubezpieczalni Społecznej konkurs na projekt szkicowy gmachu biurowego.

Program i warunki konkursu nabywać można we wszystkich oddziałach SARP. i w Ubezpieczalni Społecznej.

Termin składania prac oznacza się na dzień 30 listopada 1938 r.

Nagrody I — 7.000 zł

II — 4.500 „

III — 3.000 „

ew. zakupu po 1.000 zł.

Sekretarz Konkursu:

(—) doc. Stefan Siemicki

K O N K U R S

Zarząd Oddziału Stowarzyszenia Architektów R. P. w Krakowie ogłasza na zlecenie Zarządu miejskiego w Krakowie konkurs powszechny na projekt urbanistycznego ukształtowania najbliższego otoczenia Wawelu i Skalki oraz nadbrzeża Wisły. Termin składania prac 1.II.1939 r.

- I nagroda — 4.000 zł.
- II „ — 3.000 „
- III „ — 2.000 „

Programy i warunki konkursu — we wszystkich Oddziałach S.A.R.P. Tamże do przejścia podkłady konkursowe. Podkłady wysyła sekretarz konkursu (Zarząd Miejski w Krakowie, Wydział Budowlany) po otrzymaniu opłaty 20 zł zwrotnej po złożeniu projektu.

Kraków, 1 września 1938.

Inż. arch. Frydolin Sachse
Sekretarz konkursu:

KOMUNIKAT SARP

ORGAN STOWARZYSZENIA ARCHITEKTÓW R.P.

WYCHODZI W PIERWSZEJ POŁOWIE KAŻDEGO MIESIĄCA

WARSZAWA, ul. WSPÓLNA 36 m. 3 • TELEFON 8.52-12

R O K V
LIPIEC – SIERPIEŃ
– WRZESIEŃ
1 9 3 8

N. 7-8-9

I. SPRAWOZDANIA I KOMUNIKATY

Na miesięcznym Zebraniu Oddziału Warszawskiego S.A.R.P. został zgłoszony wniosek treści następującej:

„Obecni na miesięcznym Zebraniu członkowie Warszawskiego Oddziału S.A.R.P. jednogłośnie wyrażają solidarność z braćmi z za Olzy w ich walce o połączenie z Macierzą”.

Wniosek ten został przyjęty przez aklamację.

ZARZĄD GŁÓWNY

KOMUNIKAT SARP.

Na skutek konieczności druku w obecnym numerze Komunikatu sprawozdań z Walnych Zebrań redakcja postanowiła wydać numer wakacyjny za okres trzymiesięczny (lipiec, sierpień, wrzesień). Numery następne ukazywać się będą stale w drugiej połowie każdego miesiąca. Materiał do druku przyjmowany będzie najpóźniej do 15-go.

ZMIANY W REDAKCJI KOMUNIKATU SARP.

W ciągu okresu wakacyjnego nastąpiły zmiany w Redakcji Komunikatu SARP. Po ustąpieniu z redakcji kol. Andrzeja Płachcińskiego, któremu Zarząd Główny SARP wyraził gorące podziękowanie, redakcję objął kol. Jan Połiński.

Do nowoutworzonego Komitetu Redakcyjnego weszli: kol. kol. Tadeusz Dzięgielewski, Stanisław Jankowski, Przemysław Siwik, Tadeusz Nowakowski, Stanisław Murczyński, Andrzej Płachciński. Kronikę zagraniczną objął kol. Przemysław Siwik, Halina Jasieńska.

ODDZIAŁ WARSZAWSKI

PROTOKÓŁ V-go WALNEGO ZEBRANIA ODDZIAŁU WARSZAWSKIEGO S. A. R. P. W DNIU 15 CZERWCA 1938 R. W SALI ŚREDNIEJ STOWARZYSZENIA TECHNIKÓW POLSKICH W WARSZAWIE, UL. CZACKIEGO 3/5.

1. Zebranie zagał kol. Wiceprezes Konstanty Jakimowicz o godz. 19-ej min. 45 i na przewodniczącego zaproponował kol. Wilhelma Henneberga, którego kandydaturę zebranie przyjęło przez aklamację.

Do Prezydium powołano na wniosek przewodniczącego: na asesorów: kol. kol. Adama Paprockiego i Leona Suzina; na sekretarzy kol. kol. Tadeusza Dzięgielewskiego i Stefana Górskiego oraz do prowadzenia protokołu zaproszono kol. Mieczysława Kuzmę.

Przewodniczący kol. W. Henneberg odczytuje porządek dzienny Walnego Zebrania. Wobec nie zgłoszenia sprzeciwów — porządek dzienny został przyjęty.

2. Kol. S. Górski odczytuje protokół IV-go

Walnego Zebrania O. W. z dnia 25. V. 1937 r.
Protokół przyjęto bez sprzeciwów.

3. Sprawozdania Zarządów:

Ogólne sprawozdanie z działalności Zarządu Oddziału Warszawskiego składa Wiceprezes Konstanty Jakimowicz:

„W zastępstwie nieobecnego Prezesa kol. Swierczyskiego, przystępuję do sprawozdania z działalności Oddziału Warszawskiego za ubiegłą kadencję.

Cechą charakterystyczną tego okresu było zaakcentowanie pierwiastka plastycznego i artystycznego w twórczości architektonicznej. W rozważaniach na zebraniach miesięcznych, w kontakcie z organizacjami Plastyków, w ustosunkowaniu się do Naczelnej Organizacji Inżynierskiej i w łączności z młodzieżą politechniczną, wszędzie dominowała tendencja do przywrócenia należytej pozycji artystycznej w dziedzinie architektury polskiej.

W tym dążeniu Zarząd Oddziału szedł ręką w rękę z Zarządem Głównym.

Nowy lokal jako — daj Boże — ostatni etap przed zbudowaniem własnego domu, otwarty został również w tej myśli, że ułatwienie w porozumiewaniu się wzajemnym wpłynie na wytworzenie się kryteriów opinii artystycznych, które nadadzą ton Sądom Konkursowym i przyczynią się do należytego wyrazu naszej architektury“.

Po tym wstępie kol. Wiceprezes zaprosił kol. Sekretarza Kafarskiego do odczytania sprawozdania szczegółowego z działalności Zarządu O. W. (Załącznik).

b) **Sprawozdanie kasowe.** Odczytuje w zastępstwie nieobecnego kol. Skarbnika — kol. Sierżputowski. (Załącznik).

4. **Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.** Odczytuje kol. Górski. (Załącznik).

5. Dyskusja nad sprawozdaniami.

Na wniosek kol. Kostaneckiego uczczono przez powstanie pamięć zmarłego kol. Stifelmana.

Kol. Gómoliński zabiera głos w sprawie sprawozdania kasowego, krytykując zbyt małe pozycje wpływów z konkursów oraz uważa za niewłaściwe określenie „wydatki różne“ sumy, wynoszącej około 10% całego budżetu. Odnosnie preliminarza budżetowego porusza sprawę nie uwidocznionych sumy 1.300 zł., przeznaczonych jako kapitał rezerwowy na zorganizowanie wystawy oraz stwierdza, że nie było sum przeznaczonych na wydawnictwo i propagandę.

Kol. Piotrowski porusza sprawę mieszkaniową i zaznacza, że o powyższej sprawie nie było żadnej wzmianki w sprawozdaniu. Jednocześnie podkreśla wagę sprawy. Mówi o kulturze architektonicznej i kwestii mieszkaniowej oraz dowodzi, że Zarząd Oddziału nie docenił sprawy mieszkaniowej, wyrządzając tym krzywdę Stowarzyszeniu.

Kol. Murczyński, odpowiadając na zarzuty kol. Piotrowskiemu, mówi o pracy Komisji, powołanej przez obecny Zarząd Główny, która zapoznała się z pracami poprzedniej Komisji Mieszkaniowej. W dalszym ciągu mówi o działalności i programie TOR-u oraz mówi o stworzeniu programu na zasadach państwowych i dążeniu do stworzenia powszechnego planu państwowego, działającego dla ogólnego dobra, a nie programu kilku ideowo zwalczających się organizacyj. Jednocześnie zaznacza, że najważniejszą rzeczą jest znalezienie właściwej drogi do instytucji, której my, jako stowarzyszenie, musimy dostarczyć sił fachowych, aby program przez Państwo został zrealizowany. Zaznacza, że poprzedni Zarząd zmobilizował całą swoją pracę i ograniczył ją jedynie do zasilenia pewnej grupy, pracującej na terenie TOR-u i brak było popularyzacji tematu, traktującego sprawy Komisji.

Kol. Gergovich wyjaśnia sumy kasowe, pochodzące z dochodów konkursowych.

Kol. Gomóliński kwestjonuje niewłaściwe wstawienie do budżetu sum konkursowych, które wobec nie ukończonego przewodu sądowego nie wpłynęły jeszcze do Kasy O. W. Porusza sprawę Wystawy Próbek i Materiałów Budowlanych, którą uważa za bardzo ważną i której nie należałoby pogrzebać. Ponadto stwierdza brak jakiegokolwiek sprawozdania z działalności Komisji Mieszkaniowej.

Kol. Lalewicz odpowiada kol. Gomólińskiemu w sprawie krytyki stanowiska Zarządu O. W. odnośnie Wystawy Materiałów Budowlanych i podkreśla, że całkiem niewłaściwym jest uzależnienie finansowe SARP od przemysłu.

Kol. Kostanecki przypomina skład osobowy poprzedniej Komisji Mieszkaniowej, podkreślając, że jedynie znikoma ilość członków jej była pracownikami TOR-u.

Kol. Brzozowski zarzuca kol. Murczyńskiemu, że doszedł do przełomu ideowego.

Kol. Płachciński zaznacza, że wszystkie sekcje przekształciły się w Komisje przy Zarządzie Głównym, wobec czego Zarząd Główny uważał za stosowne sprawozdania z ich działalności

umieścić w Komunikacie przed Walnym Zjazdem Delegatów.

Kol. Murczyński odpowiada kol. Kostaneckiemu i kol. Brzozowskiemu w sprawie poprzednio omawianego przez niego programu działalności SARP.

Kol. Tworkowski porusza sprawę I-go Kongresu Mieszkaniowego i udziału w nim SARP-u.

Kol. Gomóliński mówi o propagandzie tytułu „architekt” i o znaczeniu i roli architekta w społeczeństwie.

Kol. Melchinkiewicz, jako nowy członek i nie obeznany ze stosunkami, omawia swoje wrażenia, jakich doznał wstępując do Stowarzyszenia w związku z panującym rozłamem w SARP.

Do Prezydium wpłynął wniosek o ograniczenie przemówień do 3 min. Wniosek poddano głosowaniu. Wniosek upadł.

Kol. Tomaszewski, zachęcając do przemówień młodszych kolegów, jest zdania, iż dyskusja będzie bardziej wartościową, niż wzajemne zwalczanie się kolegów o różnych poglądach.

Kol. Miller mówi o celu istnienia SARP i o obronie zawodowych interesów, podkreślając wyeliminowanie z pracy społecznej wielu członków, którzy mają dużo do powiedzenia w sprawie ideowej.

Kol. Murczyński stwierdza, że dysonans, jaki panuje obecnie, panował również przed rokiem i wszelkie dobre chęci ze strony Zarządu O. W. (praca Sekcji Reformy Pracy Architektonicznej) nie dały pożądaných rezultatów i współpracy z członkami, którzy nie zgadzają się z poglądami obecnych władz SARP-u.

Kol. Żórawski, omawiając ideologię obecnych władz SARP-u, podkreśla wielkie znaczenie architektury — sztuki, którą Zarząd wytknął jako cel swej działalności, a nie wąski odcinek pracy, poświęcony sprawie mieszkań robotniczych.

Kol. Brzozowski ostro występuje przeciwko ideologii kol. Żórawskiego.

Kol. Nowakowski, nawiązując do przemówienia kol. Melchinkiewicza, stwierdza z całą pewnością, że jest między nami to, co pragnął znaleźć kol. Melchinkiewicz, wstępując do SARP, należałoby jedynie zaniechać demagogicznych ataków obu zwalczających się stron i skierować wszelkie wysiłki do znalezienia platformy wspólnego porozumienia.

Kol. Melchinkiewicz jeszcze raz ostro krytykuje działalność Zarządu O. W.

Kol. Tołłoczko omawia wspólną działalność Zarządu Głównego i Oddziału Warszawskiego w r. ub. W przemówieniu swoim podkreśla współpracę SARP z organizacjami pokrewnymi i społecznymi, referuje sprawy Komisji, działających przy Zarządzie Głównym, a w szczególności Komisji Mieszaniowej, Norm Wynagrodzeń, podkreślając porozumienie rządowe na temat stawek za pracę architektoniczną. W dalszym ciągu omawia współpracę z Naczelną Organizacją Inżynierską w walce o tytuł „inżyniera” oraz stosunki z plastykami. Przedstawia ideologię SARP oraz służbę dla Państwa na odcińku, na jaki powołało nas życie jako architektów, dążących do stworzenia własnej sztuki narodowej.

Wpłynął wniosek kol. Borawskiego o zamknięcie listy mówców z wyjątkiem członków Zarządu.

Kol. Gutt mówi o kształtowaniu się architektury narodowej oraz o wpływach i sugestiach kolegów, jakim podlegają architekci, tworząc swoje prace.

Kol. Sierżputowski wyjaśnia zarzuty, stawiane skarbnikowi Oddziału, przez kol. Gomolińskiego.

Zebrań przystępuje do głosowania wniosku Komisji Rewizyjnej o udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi z zastrzeżeniem, że w przyszłości należałoby kłaść większy nacisk na regularne płacenie składek przez członków.

Wniosek przeszedł jednogłośnie.

6. Preliminarz budżetowy na r. 1938/39.

Wpłynął wniosek kol. Matuszewskiego nie odczytywać preliminarza, ponieważ wszyscy członkowie otrzymali go wraz z zawiadomieniem o zebraniu. Wobec nie zgłoszenia sprzeciwów, Przewodniczący otworzył dyskusję nad preliminarzem.

Kol. Gomoliński stawia wniosek o przyjęcie preliminarza. Ponieważ nie zgłoszono sprzeciwów — preliminarz budżetowy na rok 1938/39 został przyjęty.

Przewodniczący zarządza przerwę 15 minutą (godz. 20 min. 45).

Po przerwie przystąpiono do p. 7 porządku obrad.

7. Wybory.

Przewodniczący zarządza tajne głosowanie.

a) Kandydatury na przewodniczącego Oddziału Warsz. SARP. kol. Jakimowicz zgłasza kandydaturę kol. Żórawskiego, kol. Skibniewski zgłasza kandydaturę kol. R. Gutta. Wyniki głosowania: kol. Żórawski — 122 głosy, kol.

Gutt * 87 gł., wstrzymujących — 1 gł., razem uprawnionych do głosowania 210 głosów.

b) Kol. Jakimowicz zgłasza listę 8-miu członków Zarządu: kol. kol. Kafarski Aleksander, Biegański Piotr, Filipowicz Tadeusz, Murczyński Stanisław, Poliński Jan, Wóycicki Zygmunt, Zwierzchowska Józefa, Marian Rybczyński.

Zgłoszona lista członków Zarządu otrzymała większość (głosowanie przez podniesienie ręki).

c) Do Komisji Rewizyjnej wybrani zostali przez aklamację kol.kol.: prof. Marian Lalewicz i Zdzisław Mączyński.

d) Wybór delegatów na Walne Zebranie S. A. R. P.

Lista Nr. 1, zgłoszona przez kol. Załęskiego: kol. kol.: Adamski W., Biegański P., Bursze T., Guerguin B., Jakimowicz K., Kolendo St., Lalewicz M., Lasota St., Myszczyński B., Tokarzewski J., Ufnalewski J., Płachciński A., Wóycicki Z., Załęski J., Zwierzchowska J., Murczyński St.

Zastępcy: kol. kol.: Ciołek G., Miazek T., Gałęzowski S., Leykam M., Miączyński K., Krauze J., Walentynowich M.

Lista Nr. 2, zgłoszona przez kol. B. Kuleszę: kol. kol.: Brukalski S., Gomoliński J., Gutt R., Lachert B., Kostanecki M., Makowiecki J., Przewłocki M., Miller R., Malicki Z., Jankowski J., Ponikiewska W., Rutkowski H., Tomaszewski L., Tworowski S.

Za głosowaniem listy en bloc wypowiedzieli się kol. kol. Duchnowski, Łapiński, przeciwko głosowaniu listy en bloc wypowiedzieli się kol. kol. Makowiecki i Gomoliński.

Oba zgłoszone wnioski poddano pod głosowanie przez podniesienie ręki. Większość uzyskał wniosek I-szy, t. j. za głosowaniem listy en bloc.

Lista Nr. 1 uzyskała głosów 117, lista Nr. 2 — 78, czystych kartek oddano 5.

Przyjęta została lista Nr. 1.

e) Wybór członków Kolegium Sędziów i Sekretarzy Konkursowych. Zgłoszono następującą listę członków Kolegium S. i S.

Sędziowie: Adamski Wincenty, Biegański Piotr, Bojemski Aleksander, Gergovich Stanisław, Jakimowicz Konstanty, Kuncewicz Adam, Mączyński Zdzisław, Miller Romuald, Nowakowski Tadeusz, Lalewicz Marian, Najman Jan, Norwerth Edgar, Piaścik Franciszek, Jawornicki Antoni, Swierczyński Rudolf, Tołłoczko Kazimierz, Tołwiński Tadeusz, Witkiewicz Jan, Zachwatowicz Jan.

Sekretarze: Boerner - Przewłocka Wanda, Bursze Teodor, Duchnowski Czesław, Dziegielewski Tadeusz, Chmielewska Zofia, Filipowicz

Tadeusz, Fiszer Stanisław, Łowiński Józef, Pa-procki Adam, Puget Zbigniew, Lasota Stani-sław, Pieńkowski Władysław, Sienicki Stefan, Stępiński Zygmunt, Tomaszewski Leonard, Trzciniński Gustaw, Wyszynska Wanda, Wy-szyński Witold, Ufnalewski Józef, Załęski Jan, Rutkowski Hipolit.

O skreślenie z listy prosili: z listy sędziów: kol. Miller R., z listy sekretarzy: kol. kol. Prze-włocka W. i Rutkowski H.

Przewodniczący proponuje przyjąć listę Członków Kolegium S. i S. oraz upoważnić Zarząd Oddziału do uzupełnienia jej.

W wyniku głosowania (przez podniesienie ręki) lista została przyjęta.

Kol. Brukalski w sprawie formalnej — prosi o wypisanie listy na tablicy.

8. Wnioski.

Kol. Murczyński zgłasza wniosek Zarządu O. W.

„Walne Zebranie uznaje za wskazane, ażeby czasopismo „Architektura i Budownictwo“ było dostarczane wszystkim członkom S. A. R. P., przyjmując, że na pokrycie kosztów prenumeraty pisma dla wszystkich członków zostanie podniesiona składka członkowska o kwotę nie przekraczającą 50% obecnej ceny numerów w sprzedaży“.

Kol. Kostanecki prosi o dokładne wyjaśnienia w sprawie kwoty nie przekraczającej 50% ceny numerów w sprzedaży.

Kol. Kaszubski zapytuje, jakie będą stosowa-ne sankcje w razie nie płacenia przez członków pokrycia za prenumeratę „A. i B.“.

Kol. Morsztynkiewiczówna sprzeciwia się uchwaleniu powyższego wniosku.

Kol. Piotrowski zapytuje, czy S. A. R. P. po-niekąd będzie finansować A. i B.

Kol. Paprocki zapytuje, czy S. A. R. P. będzie miała wpływ na wydawnictwo A. i B.

Kol. Murczyński wyjaśnia powyższe zapyta-nia.

Kol. Lalewicz podkreśla, że tą drogą umożliwi się korzystanie z „Architektury i Budownictwa“ tym kolegom, którzy dotychczas nie byli w sta-nie prenumerować.

Kol. Nowakowski udziela w dalszym ciągu wyjaśnień w sprawie „A. i B.“.

Przewodniczący stwierdza, że powyższa spra-wa może być tylko przedstawiona jako dezyde-rat na Walne Zebranie.

Kol. Murczyński popiera swój wniosek z tym, że zostanie on uchwalony jako dezyderat na Walne Zebranie.

Kol. Piotrowski protestuje przeciwko powie-dzeniu „ciemni“, jakie wywiązało się w trakcie dyskusji.

Kol. Melchinkiewicz stwierdza, że właściwie należałoby dążyć do rozwinięcia Komunikatu SARP.

Przewodniczący zarządza głosowanie, podkre-słając raz jeszcze, że jest to jedynie dezyderat na Walny Zjazd Delegatów.

Wniosek przeszedł w formie dezyderatu.

Na tym posiedzenie zakończono o godz. 0,30.

Przewodniczący Walnego Zebrania O. W.

(—) inż. arch. **Wilhelm K. Henneberg.**

Prowadzący Protokół

(—) inż. arch. **M. Kuzma**

ZJAZD DELEGATÓW S. A. R. P.

SPRAWOZDANIE

z V-go Walnego Zebrania Delegatów S. A. R. P. w dniach 28 i 29 czerwca 1938 r. w Warszawie, w lokalu S. A. R. P., ul. Wspólna 36 m. 3.

Obecni:

Delegaci Oddziału Warszawskiego: Jan Za-lęski, Bohdan Guerquin, Konstanty Jakimo-wicz, Aleksander Kafarski, Stanisław Murczyń-ski, Bolesław Myszczyński, Teodor Bursze, Jan Tokarzewski, Zygmunt Wóycicki, Stanisław La-sota, Piotr Biegański, Józefa Zwierzchowska, Józef Ufnalewski, Stanisław Kolendo, Wincen-ty Adamski.

Zastępca: Ksawery Miączyński.

Delegaci Oddziału Gdyńskiego SARP: Jan Stefanowicz, Tadeusz Jędrzejewski, Kamil Li-sowski.

Delegat Oddziału Katowickiego SARP: Zbi-gniew Rzepecki.

Delegat Oddziału Kieleckiego SARP: Wa-cław Borowiecki.

Delegat Oddziału Krakowskiego SARP: Ste-fan Żeleński.

Delegaci Oddziału Lwowskiego SARP: Ro-man Chrystowski, Witold Minkiewicz, Józef Ry-bicki.

Zastępca: Andrzej Frydecki.

Delegaci Oddziału Łódzkiego SARP: Zy-gmunt Wajnert, Władysław Noakowski.

Delegat Oddziału Poznańskiego SARP: Stanisław Klonowski.

Zarząd Główny SARP: Kazimierz Tołłoczko, Czesław Duchnowski, Jan Szperling, Stanisław Gergovich, Jan Poliński, Władysław Pieńkowski.

p. 1. Zebranie otwiera kol. Tołłoczko i na wstępie proponuje uczczenie przez powstanie pamięci zmarłych w bieżącym roku kolegów: Jankowskiego Tadeusza, Kwapiszewskiego Władysława, Lilpopa Franciszka, Mońkowskiego Leona, Niedzielskiego Michała, Mrozowskiego Juliusza, Piotrowskiego Eupegniusza, Stifelmana Henryka.

Na Przewodniczącego Zjazdu proponuje kol. Zeleńskiego z Krakowa, który wybór przyjmuje i na sekretarzy prosi kol. kol.: Myszczyńskiego i Kolendo.

Na wstępie zostaje przyjęty wniosek o przesunięcie p. 9 porządku dziennego przed p. 7.

p. 2. Przyjęto następujący porządek obrad: (Załącznik 1).

Po dyskusji nad sprawą głosowania delegatów z prowincji również w imieniu nieobecnych przyjęto wniosek kol. Minkiewicza pozwalający na głosowanie dwoma głosami kolegom reprezentującym Zarząd i Delegata Oddziału. W ten sposób po 2 głosy uzyskali koledzy: Eysymontt z Poznania i Rzepecki z Katowic.

p. 3. Przyjęto wniosek kol. Duchnowskiego o przełożenie p. 3 porządku obrad na posiedzenie popołudniowe dla uniknięcia odczytywania drukowanych protokółów.

p. 4. Kol. Pieńkowski odczytuje projekt Regulaminu Walnych Zebrań Delegatów SARP, zgłoszony na poprzednie Walne Zebranie Delegatów, i przekazany wybranej przez Zjazd Komisji.

(Projekt Regulaminu był drukowany w Komunikacie z zeszłego roku.)

Przyjęto wniosek proponujący rozpatrywanie i głosowanie Regulaminu rozdziałami: Rozdział I — przyjęto bez zmian. W Rozdziale II p. 8 zmieniono „dni 10 na dni 14“ i skreślono p. 10. Rozdział III w p. 16 skreślono słowa „na wniosek prezesa“. Rozdział IV przyjęto bez zmian.

p. 5. W imieniu nieobecnego Prezesa kol. Szyszko-Bohusza, sprawozdanie Zarządu Głównego S. A. R. P. złożył kol. Tołłoczko.

Zaczyna od spraw personalnych. Na miejsce zmarłego kol. Piotrowskiego dokooptowano kol. Jana Polińskiego. Odbyło się 41 posiedzeń Zarządu Głównego i 4 posiedzenia Rady. Wpro-

wadzono nowy zwyczaj dokooptowywania członków. Na podkreślenie zasługuje stała współpraca z Zarządem Oddziału Warszawskiego. Okres za który składane jest sprawozdanie jest okresem przygotowawczym. Przez pierwsze pięciolecie swego istnienia S. A. R. P. prowadzony był świadomie i konsekwentnie w kierunku uznanym przez zeszłoroczne Walne Zebranie — za błędny. Nazwiska kolegów wybranych na Zjazd tegoroczny przez Oddziały świadczą, że opinia olbrzymiej większości członków S. A. R. P. pozostała niezmieniona od roku zeszłego. Rok ubiegły rozpoczęto od konsekwentnego odrabiania wielu eugestyj i nastawień pozostałych w spadku po poprzednikach. Należało odświeżyć pozostawioną atmosferę, zbadać stan prawny różnych poczynań, zrewidować stosunek do organizacji pokrewnych. Drogo wskazem poprzedniego Zarządu SARP-u była zasada — architekt jest inżynierem budowlanym, powołanym do rozwiązywania zagadnień społeczno - technicznych, winien mieć nastawienie klasowe i merkantylne. Zasadą naczelną nowego Zarządu jest uznanie architektury za najświetniejszą ze sztuk plastycznych, opartą na ścisłej wiedzy technicznej, o pierwszorzędym znaczeniu dla kultury narodowej. Krzewienie tej kultury narodowej jest naczelną misją architekta. Do celu tego zdąża się: 1) w sprawach zawodowych — przez nadanie wszystkim wystąpieniom Zarządu Głównego formy ścisłej i prawnej. W tym celu proszono o współpracę Mecenasa Stelmachowskiego, który uzgadnia wszelkie wystąpienia i memoriały. Prace Komisji Norm Wynagrodzeń były brane pod uwagę przez Min. Spraw Wojskowych i stosowane są również przez inne urzędy państwowe i instytucje pokrewne. Poważną zdobyczą jest formalne uznanie Władz, że architekt jest osobistością nadrzędną w stosunku do wszystkich innych zawodów współpracujących przy budowie. Osiągnięto porozumienie z Zarządem Głównym Związku Inżynierów Budowlanych co do warunków współpracy architekta z inżynierem konstruktorem. Nawiązano stały kontakt Zarządów obu Stowarzyszeń. Zaproponowano czynnikom państwowym obowiązkowe przeznaczenie 1) 2% kosztorysu na wyposażenie plastyczne budynku. Jest to realne zbliżenie pracy architekta z pracą artystów plastyków. Nawiązano korzystną współpracę z Naczelną Organizacją Inżynierów, głównie w sprawie akcji obrony tytułu inżyniera. 2) W sprawach organizacyjnych. — Powstał nowy

Oddział w Lublinie, w stadium organizacji znajduje się Oddział w Brześciu n/Bugiem. W czerwcu 1937 r. było członków 982 -- w czerwcu 1938 roku — 1042. Przeprowadzono 20 konkursów otwartych i 4 zamknięte. S. A. R. P. brał udział w Kongresie Inżynierskim we Lwowie, w Kongresie Mieszkaniowym w Warszawie, współpracował z Tow. Centr. Org. i Kółek Roln. w konferencji w sprawie budownictwa wiejskiego. W przygotowaniu jest Kongres Płastyków. Zorganizował pracę Wydziału Fachowego, stała służbę propagandy, urealniono pracę sekcji zmarłych, utworzono nowe Komisje: Garażową, Budownictwa Szpitalnego, Budownictwa Wojakowego, Budowy Szkół, Propagandy.

Dalej następują sprawozdania poszczególnych Oddziałów, z których wygłoszono jedynie sprawozdanie Oddziału Katowickiego, Gdyńskiego, Kieleckiego, pozostałych Oddziałów sprawozdania drukowane były w Komunikacie SARP Nr 6.

Sprawozdanie Oddziału Katowickiego wygłosił **kol. Rzepecki**. Oddział liczy 44 członków. Odbył 1 Walne Zebranie, 8 posiedzeń Zarządu. Zajmował się sprawą wprowadzenia polskiej ustawy budowlanej na Śląsku. Stwierdza pogorszenie sytuacji budowlanej na Śląsku, wobec stosowania ustawy L. O. P. P. i rozporządzenia o pasie granicznym. Zarząd współpracuje z Województwem Śląskim i Wydziałem Oświecenia Publicznego nad budownictwem szkolnym. Zarząd starał się u miarodajnych czynników o zapewnienie całkowitego udziału architekta przy projektowaniu budynków szkolnych. Zarząd zorganizował 2 wycieczki — do Polskiego Radia i Banku Międzynarodowego i dwa konkursy zamknięte.

Sprawozdanie Oddziału Gdyńskiego wygłosił **kol. Jędrzejewski**. Oddział liczy 45 członków, ubyło przez wyjazd 10. Odbyło się 7 zebrań miesięcznych i 34 zebrania Zarządu. Zarząd wysłał delegację do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w sprawie uprawnień budowlanych. Ogłoszono konkurs na Strażnicę Pożarną, w przygotowaniu konkurs na budynek ZUS-u. Zarząd w czasie swej kadencji wystarał się o przyłączenie Gdyni do 11-tu miast, w których według ustawy budowlanej sporządzanie projektów i kierowanie robotami budowlanymi przysługiwałoby tylko osobom posiadającym wyższe wykształcenie techniczne. Zarząd pracował nad zagadnieniem unormowania i rozdziału kompetencji różnych czynników projektujących. Traktował to jako pracę przygoto-

wawczą w razie powstania Izby Architektonicznej. Zarząd uważa, że S. A. R. P. powinien zwrócić większą uwagę na respektowanie Norm Wynagrodzeń. Zarząd współpracował w Komitecie Budowy Domu Inżyniera; budowa jego posuwa się naprzód przytem wszystkie należności są opłacone gotówką.

Sprawozdanie z działalności Oddziału w Kielcach wygłosił **kol. Borowiecki Wacław**. Oddział liczy 19 członków. Odbyły się 4 zebrania ogólne i 10 zebrań Zarządu. Ogłoszono 2 konkursy: Na Kościół w Radomiu i na pomnik płk. Czakowskiego. Zarząd stara się o wciągnięcie w drodze ustawowej Kielc i Radomia na listę miast, w których według ustawy budowlanej sporządzanie projektów i kierowanie robotami budowlanymi przysługiwałoby tylko osobom posiadającym wyższe wykształcenie techniczne. Zarząd zamierza urządzić wystawę prac architektonicznych swych członków dla popularyzacji i propagandy.

Sprawozdanie kasowe za rok 1937/38 złożył **kol. Szperling** (Załącznik 2).

Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej SARP złożył **kol. Bursze** (Załącznik 3).

Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej b. Związku Stowarzyszeń Architektów Polskich odczytał **kol. Kuzma** (Załącznik 4).

Sprawozdanie Rady S. A. R. P. odczytał **kol. Jakimowicz** (Załącznik 5).

Sprawozdanie Sądu Fachowego S. A. R. P. odczytał **kol. Duchnowski** (Załącznik 6).

Sprawozdanie Sądu Koleżeńkiego S. A. R. P. odczytał **kol. Bursze** (Załącznik 7).

Sprawozdanie Kolegium Sędziów i Sekretarzy odczytał **kol. Kuzma** (Załącznik 8).

Sprawozdanie Funduszu Zapomogowego odczytał **kol. Kuzma** (Załącznik 9).

p. 6. Głos zabierali **kol. Gutt** i zwalcza ustęp przemówienia Prezesa Tołłoczki odnoszący się do nastawienia pracy poprzedniego Zarządu, a specjalnie do zarzutu demagogii w działaniu. Cytuje nazwiska kolegów: Brukalscy, Piotrowscy, Lachert, Szanajca i stwierdza, że oni są autorami najlepszych domów mieszkalnych w Warszawie i że sama ich wartość architektoniczna wyklucza posądzenie o demagogię. Ich zasługą jest przewentylowanie zagadnienia budowy mieszkań, oni dali materiał naukowy dla wielu Komisji i Zjazdów.

W odpowiedzi **kol. Adamski** stwierdza, że czym innym są zasługi osobiste tych kolegów jako architektów, których nikt nie neguje, a czym innym jest kierunek prac Komisji Mie-

szkaniowej przez nich narzucony. Zasady ich. t. j. popularyzacja zagadnienia i kontakt z instytucjami budującymi dla robotników przy równoczesnym całkowitym zaniedbaniu kontaktu z czynnikami mogącymi inwestować kapitały w budownictwie, mogą być nazwane demagogicznymi. Cała działalność tej grupy obliczona była wyłącznie na użytek wewnętrzny i zdobycie popularności, zaś wzywianie Rządu czy innych czynników społecznych do rozwiązywania bolączki mieszkaniowej — jest tylko ośmieszaniem się.

Kol. Tołłoczko podtrzymuje zarzut demagogii, gdyż sprawa mieszkaniowa ma wyraźne nastawienie klasowe. Ujęta jest przez wyżej wymienionych kolegów ciasno. Chłop i drobny rzemieślnik, stanowiący większość ludności w Polsce, jest z zakresu zainteresowań wyłączony.

Kol. Rzepecki zgadza się ze zdaniem kol. Adamskiego i Tołłoczki, widzi już zmianę na lepsze.

Kol. Minkiewicz również widzi zmianę na korzyść. Uważa za bardzo korzystne powstanie komisji dla planowania wsi, architektury krajobrazu, budownictwa szkolnego. Są to zasadnicze problemy, wymagające szybkiego rozwiązania.

Kol. Jędrzejewski zgadza się z przedmówcami ale podkreśla, że musi być zawód zorganizowany w Izby Architektoniczne, w tej czy innej formie. Uważa, że Zarząd nieco za mało pracuje w tym kierunku.

Kol. Tołłoczko odpowiada na ten zarzut ale prosi o ogłoszenie tej części zebrania za poufną.

Wniosek kol. Minkiewicza o udzielenie absolutorium przechodzi 29 głosami.

p. 9. Wnioski w sprawie Funduszu Zapomogowego przyjęto 26 głosami (patrz protokół z IV-go Walnego Zebrania Nr 6—7, 1937 Komunikatu SARP).

Wnioski w sprawie §§ 8, 10, 12 i 53 — przechodzą 29 głosami za, przeciw głosuje kol. Rzepecki posiadający 2 głosy.

„Walne Zebranie zgłasza następujące zmiany w Statucie SARP.“

w § 8 — skreślić słowo „każdy“.

w § 10 p. b) — zmienić brzmienie punktu b) w sposób następujący: „złożenie zobowiązania podporządkowania się niniejszemu Statutowi, tudzież postępowanie zgodnie z zasadami etyki koleżeńskiej i zawodowej, oraz obowiązującymi regulaminami (patrz załączniki).

Po sprawdzeniu przez Komisję Kwalifikacyjną, że kwalifikacje kandydatów odpowiadają Statutowi, zostaje on przez Zarząd Główny zarejestrowany w kartotece członków SARP“.

po § 12 wprowadzić § 12 a w brzmieniu następującym: „Osoby narodowości żydowskiej nie mogą być zwyczajnymi i nadzwyczajnymi członkami SARP'u, osoby zaś pochodzenia żydowskiego mogą być zarejestrowane na członków SARP'u na podstawie pozytywnego wniosku Komisji Kwalifikacyjnej“.

treść § 13 zmienić w sposób następujący: „Jednostki wybitnie zasłużone dla architektury mogą być mocą uchwały Walnego Zebrania większością co najmniej $\frac{3}{4}$ głosów obecnych mianowane członkami honorowymi“.

po § 53 wprowadzić § 53-a treści następującej: „Komisja Kwalifikacyjna SARP:

- a) składa się z 5-ciu osób wybranych przez Walne Zebranie na okres 2-ch lat,
- b) opiniuje o kwalifikacjach kandydatów na członków SARP na podstawie Statutu i regulaminu Komisji, uchwalonego przez Walne Zebranie“.

Wniosek w sprawie § 13 — przechodzi jednogłośnie.

p. 7. a) Uzupełnienie Zarządu Głównego. Kol. Nowakowski przechodzi przez aklamację.

b) Proponowana przez kol. Gergovicha następująca lista członków Rady:

- 1) Adamski Wincenty, 2) Bursze Teodor, 3) Dietz d'Arma Leon, 4) Jakimowicz Konstanty, 5) Król Aleksander, 6) Lalewicz Marian, 7) Mąceński Zdzisław, 8) Minkiewicz Witold, 9) Swierczyński Rudolf, 10) Tołwiński Tadeusz, 11) Wóycicki Zygmunt, 12) Załęski Jan przeszła 20 głosami.

c) Do Sądu Fachowego wybrano 27 głosami następujących kolegów:

- 1) Bojemski Aleksander, 2) Kuncewicz Adam, 3) Najman Jan, 4) Paprocki Adam, 5) Trzcński Gustaw, 6) Wąsowicz Henryk, 7) Zandfos Tadeusz, Wieczorkiewicz Władysław — zastępca.

d) Do Sądu Koleżeńskiego wybrano następujących kolegów:

- 1) Boerner - Przewłocka Wanda, 2) Bursze Teodor, 3) Fedorowicz Julian, 4) Gravier Alfons, 5) Henneberg Wilhelm, 6) Klimaszewski Jan, 7) Płoski Stanisław, 8) Rzepecki Zbigniew, 9) Suzin Leon, 10) Wyszynski Witold.

Zastępcy: 1) Chrystowski Roman, 2) Jędrzejewski Tadeusz, 3) Kalinowski Tadeusz,

4) Narębski Stefan, 5) Płachciński Andrzej.

e) Kol. Duchnowski proponuje przyjęcie listy członków Kolegium Sędziów i Sekretarzy, zgłoszonej przez Oddziały:

Oddział w Warszawie:

Sędziowie: Adamski Wincenty, Biegański Piotr, Gergovich Stanisław, Kuncewicz Adam, Mączyński Zdzisław, Nowakowski Tadeusz, Lalewicz Marian, Najman Jan, Norwerth Edgar, Piaścik Franciszek, Jawornicki Antoni, Świerczyński Rudolf, Tołłoczko Kazimierz, Tołwiński Tadeusz, Witkiewicz Jan, Zachwatowicz Jan.

Sekretarze: Bursze Teodor, Duchnowski Czesław, Dziegielewski Tadeusz, Chmielewska Zofia, Filipowicz Tadeusz, Fiszer Stanisław, Lowiński Józef, Paprocki Adam, Puget Zbigniew, Lasota Stanisław, Pieńkowski Władysław, Sienicki Stefan, Stępiński Zygmunt, Tomaszewski Leonard, Trzciniński Gustaw, Ufnalewski Józef, Wyszynska Wanda, Wyszynski Witold, Załęski Jan.

Oddział we Lwowie:

Sędziowie: Osiński Marian, Mściwujewski Adam, Wróbel Tadeusz, Derdacki Władysław.

Sekretarze: Frydecka Wiktoria, Wzorek Zbigniew, Porębowicz Stefan, Majerski Zygmunt, Duchowicz Julian, Czajka Dobrosław.

Oddział w Toruniu:

Sędziowie: a)Jrosłowski Leopold, Klonowski Stanisław.

Sekretarze: Tłoczek Ignacy.

Oddział w Łodzi:

Sędziowie: Gawroński Kazimierz, Noakowski Władysław.

Sekretarze: Jaworski Cyprian, Illichman Erwin, Słońska Tomira, Stachowicz Jan.

Oddział w Częstochowie:

Sędzia: Ficenes Marian.

Sekretarz: Usakiewicz Edward.

Oddział w Katowicach:

Sędziowie: Rzepecki Zbigniew, Dietz d'Arma Leon, Gruszka Stanisław, Piotrowski Stanisław, Nowicki Stanisław.

Oddział w Poznaniu:

Sędziowie: Pośpieszański Marian, Czarnecki.

Sekretarze: Skibniewski S., Zieliński Z.

Oddział w Kielcach:

Sędziowie: Reński Józef, Gąsiorowski Witold.

Sekretarze: Rommel Edward, Borowska Natalia.

Oddział w Krakowie:

Sędziowie: Szyszko-Bohusz Adolf, Gałęzowski Józef, Wojtyczko Ludwik, Goratyński Czesław.

Sekretarze: Sachse Frydolin, Rice Marian, Śmigielski Władysław, Dziewoński Kazimierz.

Oddział w Gdyni:

Sędziowie: Filipkowski Stanisław, Maciejewski Eugeniusz, Kalinowski Jan.

Sekretarze: Dąbrowski Stanisław, Malisz Bolesław, Miecznikowski Stanisław.

Lista została przyjęta.

f) Kol. Duchnowski proponuje listę członków Komisji Rewizyjnej SARP:

1) Bojemski Aleksander, 2) Krauze Jan, 3) Najman Jan, 4) Rogaczewski Bogumił.

Lista została przyjęta.

Po przerwie obiadowej przewodnictwo objął chwilowo kol. Kolonowski.

p. 8. Kol. Duchnowski odczytuje preliminarz budżetowy na rok 1938/39. (Załącznik 10). Preliminarz budżetowy został przyjęty bez zmian.

Przyjęto protokół poprzedniego Walnego Zebrania, z którym członkowie zapoznali się podczas przerwy obiadowej.

p. 11. Kol. Biegański odczytuje projekt Regulaminu Komisji Kwalifikacyjnej. Wobec wątpliwości poruszonych przez niektórych kolegów, streszczających się w tym, że Komisja Kwalifikacyjna, w myśl proponowanego Regulaminu, byłaby jedynym czynnikiem mającym wpływ na przyjmowanie członków z całkowitym pominięciem głosów Oddziałów, kol. Biegański wyjaśnia, że członka przyjmuje Zarząd Główny a Komisja Kwalifikacyjna jest jedynie ułatwieniem pracy Zarządu i zawsze może wziąć pod uwagę sugestie Zarządów Oddziałów. W dalszej dyskusji proponowany Regulamin uznano za niejasno sformułowany i wobec powyższego przyjęto wnioski kol. Murczyńskiego aby Regulamin ten opracowała na nowo Podkomisja złożona z 4-ch kolegów na miejscu wybranych. Do Podkomisji wybrano

kolegów: Stefanowicza, Załęskiego, Biegańskiego i Frydeckiego.

p. 12. Przewodnictwo objął ponownie kol. Zeleński. Dalej po wyjaśnieniu kwestii możliwości oskarżania przez Sąd Koleżeński z urzędu wobec braku prokuratora — przyjęto zmiany Regulaminu Sądu Koleżeńskiego.

p. 13. Kol. Murczyński referuje wniosek Oddziału Warszawskiego dotyczący prenumeraty „Architektury i Budownictwa“ (Załącznik 11).

Kol. Tołłoczko i Jędrzejewski popierają ten wniosek.

Kol. Minkiewicz proponuje włączenie Komunikatu SARP do Architektury i Budownictwa w razie przyjęcia tego wniosku.

Sprzeciwiają się temu wnioskowi kol. Eysymontt z Poznania i Rzepecki z Katowic, który sytuację finansową „A. i B.“ proponowałby polepszyć drogą starania się o subwencję i podniesienia składek Oddziałów.

W replice kol. Dziegielewski stwierdza, że subwencje można otrzymać jedynie kosztem zaprzędania pisma jakiejś organizacji lub obniżenia jego poziomu, a obie te alternatywy są nie do przyjęcia.

Koledzy z Oddziałów prowincjonalnych stwierdzają, że nie są upoważnieni do głosowania nad zwiększeniem ciężarów finansowych ponoszonych przez członków S.A.R.P.

Wobec powyższego kol. Jakimowicz proponuje powierzyć Zarządowi Głównemu przeprowadzenie obowiązkowej prenumeraty „A. i B.“ po referendum z Oddziałami. Wniosek przeszedł.

W imieniu Podkomisji, wybranej do pracowania Regulaminu Komisji Kwalifikacyjnej, kol. Załęski odczytał proponowany Regulamin (Załącznik 12), który przeszedł przez aklamację.

Również przez aklamację przeszedł wniosek brzmiący:

„V-ty Walny Zjazd Delegatów SARP upoważnia Zarząd Główny do uchwalenia ewentualnych zmian Regulaminu Komisji Kwalifikacyjnej opracowanego przez nią“.

Po krótkiej dyskusji 16 głosami przeszły dezyderaty proponowane przez Podkomisję (Załącznik 13).

Do Komisji Kwalifikacyjnej zostali wybrani przez aklamację koledzy: Bursze Teodor, Gerquin Bohdan, Lasota Stanisław, Cwierdziński Tadeusz, Załęski Jan.

Kol. Przewodniczący odczytuje telegramy wysłane w imieniu Zjazdu do Pana Prezydenta R. P., Marszałka Rydza Śmigłego, Premiera Składkowskiego i Prezydenta m. st. Warszawy Starzyńskiego oraz członka honorowego SARP Tadeusza Stryjeńskiego.

Na tym zakończono obrady w I-ym dniu Zjazdu.

Początek obrad na dzień następny naznaczono na godz. 17-tą.

ZALĄCZNIK 1.

PORZĄDEK DZIENNY

V-go Dorocznego Walnego Zebrania Delegatów S.A.R.P. w dniu 28 czerwca 1938 r. w Warszawie, w lokalu S.A.R.P. (Wspólna 36), o g. 9-ej rano w pierwszym terminie i o godz. 9-ej min. 30 rano w drugim terminie.

1. Otwarcie Zebrania, wybór Prezydium i Komisji Redakcyjnej.
2. Odczytanie i przyjęcie porządku dziennego obrad.
3. Odczytanie i przyjęcie protokółów.
 - a) Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Delegatów w dn. 29.V.1937 r.,
 - b) IV-go Dorocznego Walnego Zebrania Delegatów S. A. R. P. w dn. 30.V.37.
4. Odczytanie i przyjęcie odesłanego do Komisji projektu Regulaminu Walnych Zebrań S. A. R. P.
5. Sprawozdania:
 - a) Zarządu Głównego,
 - b) Organów S.A.R.P.: Rady S.A.R.P., Sądu Fachowego, Sądu Koleżeńskiego, Kolegium Sędziów i Sekretarzy,
 - c) Funduszu Zapomogowego,
 - d) Oddziałów S.A.R.P.,
 - e) Kasowe za rok 1937/38.
 - f) Komisji Rewizyjnej,
 - g) Komisji Likwidacyjnej b. Związku Stow. Architektów Polskich.
6. Dyskusja nad sprawozdaniami.
7. Wybory do Władz i Organów S.A.R.P.:
 - a) Uzupelnienie Zarządu Głównego,
 - b) Wybór 12 członków aRdy S.A.R.P.,
 - c) Wybór 7 członków Sądu Fachowego,
 - d) Wybór 10 członków Sądu Koleżeńskiego,
 - e) Zatwierdzenie list członków Kolegium Sędziów i Sekretarzy, zgłoszonych przez Oddziały,
 - f) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej,

- g) Wybór 2 członków Zarządu Funduszu Zapomogowego S.A.R.P.?
8. Odczytanie i przyjęcie preliminarza budżetowego na rok 1938/29.
9. Uchwalenie poprawek Statutu zgłoszonych i przyjętych na poprzednim Walnym Zebraniu.
10. Ewentualny wybór członków Komisji Kwalifikacyjnej S.A.R.P.?
11. Zatwierdzenie projektu Regulaminu Komisji Kwalifikacyjnej S.A.R.P.
12. Zatwierdzenie projektu Regulaminu Sądu Koleżeńskiego S.A.R.P.
13. Wnioski zgłoszone na Walne Zebranie przez Oddziały S.A.R.P.:
- a) Wniosek Oddziału Warszawskiego w sprawie czasopisma „Architektura i Budownictwo“ (załącznik).
 - b) Wniosek Oddziału Krakowskiego w sprawie przyspieszenia prac Biura Planu Regionalnego Podhala,
 - c) Wnioski Oddziału Katowickiego:
 - 1) Ochrona tytułu „architekta“.
 - 2) Kolejność wyznaczania z listy Kolegium Sędziów i Sekretarzy,
 - 3) Projektowanie budynków przez architektów wolnopraktykujących i architektów na urzędach;
 - d) Wnioski Oddziału Gdyńskiego:
 - 1) Organizacja zawodu,
 - 2) Przepisy o czynnościach architekta przy budowie,
 - 3) Wprowadzenie jednolitych kartotek członków w Oddziałach S.A.R.P.;
 - e) Wnioski Zarządu Głównego:
 - 1) Opodatkowanie się na rzecz akcji obrony tytułu inżyniera,
 - 2) Opodatkowanie się na F. O. N.,
 - 3) Polityka mieszkaniowa,
 - 4) Referaty do spraw „Komunikatu“ przy Oddziałach S.A.R.P.,
 - 5) Budowa własnego Domu S.A.R.P.,
 - 6) Nawiązanie kontaktu Oddziałów S. A. R. P. z Zarządami miejscowych Towarzystw Popierania Budowy Szkół Powszechnych;
14. Dyrektywy i opinie dla Zarządu Głównego nadesłane przez Oddział Poznański.
15. Wolne wnioski.
16. Głosowanie wniosków.

ZAŁĄCZNIK 3.

Protokół Komisji Rewizyjnej SARP na rok 1937/38.

Komisja Rewizyjna SARP w składzie Inż.

Arch.: Wacława Webera i Teodora Burnego zebrała się w dniu 27 czerwca 1938 r. celem dokonania rewizji ksiąg i dokumentów rachunkowych Zarządu Głównego SARP za rok 1937/38 i stwierdziła, że książka buchalteryjna nie została jeszcze oficjalnie zamknięta, oraz że nie wszystkie dowody kasowe i dokumenty rachunkowe są należycie zgrupowane, a ponadto brak było w aktach szeregu dowodów, a przede wszystkim rozliczeń z inkasentem z tytułu zainkasowanych składek oraz otrzymanych za inkaso prowizji oraz dowodów rachunkowych firmy „Dziwulski i S-ka“ za druk Komunikatu SARP.

Wobec powyższego stanu rzeczy Komisja Rewizyjna nie miała możliwości dokonać prawidłowego sprawdzenia ksiąg oraz przedłożonego bilansu i zestawienia dochodów i wydatków za rok 1937/38, jak również złożony przez skarbnika zestawienia kasowego za okres od dn. 17.VI.37 do dn. 27.VI.38 r. i w związku z powyższym oraz mając na uwadze, że kadencja obecnego Zarządu Głównego kończy się dopiero za rok, stawia wniosek na Walne Zebranie Delegatów SARP o

„przyjęcie na razie przedłożonego bilansu oraz sprawozdania kasowego Zarządu Głównego SARP za rok 1937/38 jedynie do wiadomości informacyjnej z tym, żeby przyszła Komisja Rewizyjna dokonała za rok sprawdzenia ksiąg buchalteryjnych i dokumentów za cały okres 2-letniej kadencji Zarządu Głównego SARP“.

Komisja Rewizyjna

3-ci członek Komisji Rewizyjnej Inż. Arch. Leonard Tomaszewski z powodu nieobecności w W-wie nie mógł wziąć udziału w posiedzeniu Komisji.

W-wa, dn. 27 czerwca 1938 r.

ZAŁĄCZNIK 4.

Protokół Komisji Rewizyjnej S. A. R. P.

Wobec ukończenia prac przez Komisję Likwidacyjną b. Z.S.A.P. i złożenia na ręce Komisji Rewizyjnej S.A.R.P. ostatecznego sprawozdania z dokonanych czynności i całkowitego uregulowania spraw finansowych byłego Związku Stow. Architektów Polskich, Komisja Rewizyjna S.A.R.P. zapoznała się z dokonanymi przez Komisję Likwidacyjną czynnościami i sprawdziła złożone sprawozdanie rachunkowe z nadwyżką w sumie zł 48 i 17 gr znajdując wszystko w należytych porządku.

W związku z powyższym Komisja Rewizyjna S.A.R.P. proponuje przelanie nadwyżki w sumie 48 zł 17 gr do Kasy Zarządu Głównego S.A.R.P. i stawia wniosek na najbliższe Walne Zebranie Delegatów S.A.R.P. o wyrażenie podziękowania członkom Komisji Likwidacyjnej b. Z. S. A. P. kol. W. Boerner - Przewłockiej i kol. J. Müntzowi za pomyślne zlikwidowanie spraw rachunkowych byłego Z.S.A.P. wraz z udzieleniem członkom Komisji Likwidacyjnej absolutorium z dokonanych czynności.

Jednocześnie wnosi Komisja Rewizyjna o wydrukowanie załączonych sprawozdań w Komunikacie S.A.R.P'u.

ZAŁĄCZNIK 5.

Sprawozdanie z działalności Rady S.A.R.P. za rok 1937/38.

Skład Rady: Prezes Szyszko-Bohusz Adolf, Wiceprezes kol. Konstanty Jakimowicz, Sekretarz Tadeusz Nowakowski, Członkowie: Aleksander Bojemski, Bursze Teodor, Goldberg Maksymilian, Gutt Romuald, Jankowski Józef, Makowiecki Jerzy, Minkiewicz Witold, Niemojewski Lech, Tolwiński Tadeusz.

Rada w okresie sprawozdawczym odbyła 4 posiedzenia. Omawiane były sprawy: Uzupełn. skład Zarządu — wybierając kol. Polińskiego.

1. Sprawa Unii Wolnych Zawodów,
2. Sprawa rewizji stosunków wzajemnych z N. O. I.,
3. Program działalności Toru II,
4. Uprawnienia architektów przy konstrukcjach skomplikowanych,
5. Sprawozdanie z udziału S.A.R.P'u w Zjeździe N. O. I.,
6. Projekt Organizacji Naczelnej Plastyków,
7. Sprawa uprawnień,
8. „ szerzenia przez Oddziały kultury plastycznej: wygłaszanie odczytów i referaty,
9. Projekt ustawy rządowej Organizacji Inżynierskiej,
10. Reorganizacja Kolegium Sędziów i Sekretarzy: sprawa t. zw. „celibatu“ oraz ogłaszanie konkursów przez Kolegium Sędziów i Sekretarzy,
11. Sprawy bieżące.

ZAŁĄCZNIK 6.

Sprawozdanie z działalności Sądu Fachowego S.A.R.P. za okres od dnia 27.IX.1936 do dnia 21.VI.1938 r.

Sąd Fachowy, wybrany przez III-ci Walny

Zjazd Delegatów w dniu 26 i 27 września 1936 roku ukonstytuował się następująco:

Kol. Piotr Kwiek — Przewodniczący,

„ Maksymilian Goldberg — Z-ca Przewodniczącego,

Kol. Eugeniusz Piotrowski — Sekretarz,

„ Jan Chmielewski,

„ Józef Szanajca,

„ Andrzej Węgrzecki,

„ Juliusz Żakowski — Członkowie.

Na Walnym Zebraniu w maju 1937 r. skład Sądu został uzupełniony kol. Janem Krauze, wybranym przez Zjazd na miejsce kol. Eugeniusza Piotrowskiego, który ustąpił z Sądu Fachowego, wobec wybrania go do Zarządu Głównego S.A.R.P. Od tego czasu funkcję sekretarza Sądu Fachowego objął kol. Andrzej Węgrzecki.

W okresie sprawozdawczym do Sądu Fachowego wpłynęło ogółem 17 spraw, z których 16 zostało zakończonych, zaś 1 (Nr 17) jest w toku. Sprawy wpływały od: Zarządu Głównego S.A.R.P., Zarządu Oddziału Warszawskiego S.A.R.P., Członków S.A.R.P., Zarządu Miejskiego m. st. Warszawie, oraz osób prywatnych.

Sąd odbył 15 posiedzeń protokółowanych i prowadził księżkę protokołów posiedzeń oraz archiwum wszystkich spraw.

Sąd Fachowy uznał, że wszelkie ekspertyzy i opinie dla osób prywatnych muszą być przez petentów opłacane.

Wykonanie ekspertyzy Sąd Fachowy powierzał bądź członkom Sądu, bądź innym kolegom, jako rzeczoznawcom. Wynagrodzenie rzeczoznawców było wpłacane przez petentów do Kasy Zarządu Głównego S.A.R.P. i przez Zarząd Główny wypłacane kolegom rzeczoznawcom.

Sekretarza Sądu Fachowego:

A. Węgrzecki

Przewodniczący Sądu Fachowego:

P. Kwiek

ZAŁĄCZNIK 7.

Sprawozdanie Sądu Koleżeńskiego S.A.R.P. za rok 1937/38.

Sąd Koleżeński S.A.R.P. pracował w składzie:

Prezes — T. Bursze, Zast. Prezesa — W. Henneberg, Członkowie — W. Boerner - Przewłocka, K. Jakimowicz, A. Kafarski, W. Wyszyński, M. Rzepecki.

Kol. J. Najman zrzekł się mandatu do Sądu Koleżeńskiego, kol. R. Gutt nie wziął udziału w ani jednym posiedzeniu Sądu nie usprawiedliwiając swojej nieobecności.

Kol. W. Henneberg został wybrany przez Kolegium Sędziów na zastępcę prezesa po śmierci kol. ś. p. Franciszka Lilpopa.

Sąd Koleżeński w roku sprawozdawczym odbył 7 posiedzeń gospodarczych, na których rozpatrywano sprawy bieżące oraz opracowano nowy Regulamin Sądu Koleżeńskiego SARP na podstawie dawnego Regulaminu Z.S.A.P. Poprawiony i uzupełniony Regulamin złożono do zatwierdzenia przez Walne Zebranie Delegatów S.A.R.P.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło do Sądu Koleżeńskiego SARP 5 spraw, z których jedną sprawę wycofano, 3 sprawy zostały przez Sąd rozpatrzone i orzeczenia wydane, a 1 sprawa nie została jeszcze definitywnie zakończona i jest w toku sądenia.

Prezes Sądu Koleżeńskiego:

(—) Teodor Bursza

17 czerwca 1938 r.

ZAŁĄCZNIK 8.

Sprawozdanie Kolegium Sędziów i Sekretarzy S.A.R.P. za okres od 25.V.1937 do 25.VI.1938.

Prezydium Kolegium: Przewodniczący — Adam Kuncewicz, Członek Prezydium — kol. Stefan Sienicki, Sekretarz — kol. Jan Zachwatowicz.

W obecnej kadencji S.A.R.P. zgłosił i przeprowadził 20 konkursów powszechnych, 4-ry zamknięte, w tym Zarząd Główny 7 konkursów.

Kolegium odbyło 3 zebrania, na których rozpatrzyło wnioski wysunięte przez kolegów z różnych Oddziałów SARP. Ogółem wniosków zgłoszono 40. Po szczegółowym przedyskutowaniu Kolegium przyjęło i przedstawia Zjazdowi Delegatów następujące wnioski w sprawie zmian Regulaminu Konkursów:

ad § 13. Zmienić jak następuje:

„a) członkowie czynni, t. j. delegaci poszczególnych Oddziałów S. A. R. P, obdarzeni mandatami sędziowskimi i sekretarskimi“.

b) skreślić,

c) zmienić na b) i dalej bez zmiany.

ad § 18. Dodać słowo „uchwały“ po słowie „na skutek“.

ad § 25. Dodać uwagę: „Sekretarzem nie może być osoba znajdującą się w stosunku służbowej zależności od zleceniodawcy. Oddziały SARP mogą jednak decydować o niestosowaniu tej uwagi“.

ad § 34. po wyrazie „z klientem“ dodać: „Zarząd Główny lub Zarząd Oddziału“.

ad § 35. Ustęp 1 uzupełnić:

„Sąd Konkursowy składa się z:

a) klienta i ewentualnie jego przedstawicieli,

b) członków Kolegium Sędziów i Sekretarzy“.

ad § 47. Skreślić wyraz „ściśle“ w obu grupach.

ad § 48. poprawić porządek obrad:

„1 Wybór Prezesa Sądu Konkursowego i Przewodniczącego Przewodu Sądowego,
2) Sprawozdanie i referat Sekretarza“ — dalej bez zmian.

ad § 51. Dodać w uwagach:

„Sądowi konkursowemu przysługuje prawo zmiany kwot przeznaczonych na nagrody i zakupy, o ile zmiana taka przewidziana została w warunkach konkursu. Ogólna suma nagród nie może przy tym być zmniejszona“.

ad § 53. Uzupełnić: „ na widok publiczny na okres minimalnie 3-ch dni przed otwarciem kopert wraz “.

ad § 57. Skomasować p. 2 i 3 porządku obrad.

„2. Ujawnienie nazwisk autorów prac nagrodzonych, zakupionych i wyróżnionych (otwarcie kopert)“.

ad § 86. Skreślić.

Sekretarz:

(—) Jan Zachwatowicz

ZAŁĄCZNIK 9.

Sprawozdanie Funduszu Zapomogowego S.A.R.P. za rok 1937.

Zarząd Funduszu Zapomogowego, składający się w czasie jego powstania z kol. kol. ś. p. Tadeusza Jankowskiego, ś. p. Eugeniusza Piotrowskiego i Stanisława Marzyńskiego, po śmierci dwóch wymienionych wyżej, nie został skompletowany.

Grupa członków SARP, ubezpieczonych w Tow. „Vesta“ i których część składek tworzy Fundusz Zapomogowy, składa się na dzień 1.II.37 z 43 osób. Na skutek zaprzestania opłaty składek i śmierci, obecnie grupa składa się z 23 osób, ubezpieczonych na łączną sumę 47.500 zł, płacących miesięcznie łącznie 219,83 zł składek.

W dniu 7.X.1937 zmarł ś. p. kol. Eugeniusz Piotrowski, jeden z inicjatorów i twórców Funduszu. Był on ubezpieczony na sumę zł 3000.— . Ponieważ śmierć już nastąpiła w ciągu drugiej połowy pierwszego roku ubezpieczeniowego, do wypłaty rodzinie przypadła połowa sumy

ubezpieczenia, t. j. zł 1500.—. Po potrąceniu składek do końca roku ubezpieczeniowego i opłat wyniosło to 1427,18 zł. Z tego około 400.— zł zostało czasowo zatrzymanych do dyspozycji Władz Skarbowych na zabezpieczenie ewentualnych opłat z tytułu podatku spadkowego.

Tow. „Vesta“ przekazuje do Kasy SARP na rachunek Funduszu Zapomogowego procent od składek. Kwota dotychczas przelana wynosi zł 934,09, a należność płatna w najbliższych dniach zł 376,19. Razem zł 1310,28.

Pieniądze te stanowią własność Funduszu Zapomogowego.

Uwaga: Dane cyfrowe o wysokości wpłat Tow. „Vesta“ do Kasy SARP są do sprawdzenia w księgach SARP.

(—) **St. Marzyński**

ZAŁĄCZNIK 11.

W związku z p. 13-a porządku obrad Walnego Zebrania Delegatów S.A.R.P. informujemy Kolegów, że na Walnym Zebraniu Oddziału Warszawskiego powzięto następujący wniosek:

„Walne Zebranie Oddziału Warszawskiego S.A.R.P. uznaje za wskazane, ażeby czasopismo „Architektura i Budownictwo“ było dostarczane wszystkim członkom S.A.R.P., przyjmując, że na pokrycie kosztów prenumeraty pisma dla wszystkich członków Stowarzyszenia zostanie podniesiona miesięczna składka członkowska o kwotę nie przekraczającą 50% obecnej ceny numeru w sprzedaży. Za Zarząd:

(—) **St. Murczyński**“.

W dyskusji uwypuklono zarówno korzyści członków, wynikające ze znacznej obniżki ceny prenumeraty, jak i dodatni wpływ na rozwój architektury w Polsce przez upowszechnienie jedynego pisma architektonicznego, obejmującego całość pracy projekcyjnej, tym bardziej, że w związku ze znacznym zwiększeniem nakładu pisma będzie można osiągnąć również rozszerzenie jego łam.

Wniosek został przyjęty ogromną większością głosów.

Prosimy o omówienie tej sprawy w łonie Zarządu Oddziału wspólnie z delegatami.

ZAŁĄCZNIK 12.

Regulamin Komisji Kwalifikacyjnej SARP.

§ 1. Kom. Kw. składa się z 5 członków wybieranych na 2 lata przez Walne Zebranie Delegatów SARP z pośród kandydatów człon-

ków zwyczajnych SARP, przedstawionych przez delegatów.

§ 2. Członkiem Kom. Kw. może być tylko taki zwyczajny członek SARP, który w chwili wyboru, jak również w czasie swojej dwuletniej kadencji nie piastuje żadnych urzędów w SARP poza członkostwem w Radzie SARP, Kolegium S. i S., Sądu Koleżeńskiego, oraz sekcji i komisji fachowych, działających w SARP).

§ 3. Kom. Kw. rozpoczyna swoją działalność w ciągu dwóch tygodni od daty wyborów. Pierwsze konstytucyjne zebranie zwoła delegat Zarządu Głównego.

§ 4. Dla prawomocności uchwał potrzebna jest obecność co najmniej 3-ch członków, przy czym uchwały zapadają zwykłą większością głosów. Obrady i uchwały są tajne.

§ 5. Kom. Kw. w swoich opiniach kieruje się intencją wyeliminowania z całokształtu życia SARP'u wpływów żydowskich.

ZAŁĄCZNIK 13.

Dezyderaty do regulaminu Kom. Kw.

W wypadkach wątpliwych dotyczących kwalifikowania osób pochodzenia żydowskiego ustala się:

- 1) Dla osób będących członkami SARP, przed dniem 28.VI.38, Kom. Kw. nie wyda opinii pozytywnej, o ile nie wykażą się oni świadectwem chrztu z przed daty 11.XI.1918 r.;
- 2) W stosunku do nowowstępujących Kom. Kw. nie może postawić pozytywnego wniosku w stosunku do osób pochodzenia żydowskiego, których rodzice od urodzenia byli wyznania mojżeszowego.

SPRAWOZDANIE

z V-go Walnego Zebrania Delegatów S. A. R. P. w dniach 28 i 29 czerwca 1938 r. w Warszawie, w lokalu S. A. R. P., ul. Wspólna 36 m. 3.

Drugi dzień obrad.

Obecni:

Przewodniczący (w zastępstwie kol. Żeleńskiego) kol. Klonowski St. (Toruń). W drugiej części posiedzenia przewodniczy kol. Żeleński (Kraków). Sekretarze: kol. kol. St. Kolendo (Warszawa) i B. Myszczyński (Warszawa). Delegaci Oddziałów: Katowice — kol. Z. Rzepecki, Kraków — kol. St. Żeleński, Lwów — kol. A. Frydecki, R. Chrystowski, Rybicki, Toruń — kol. St. Klonowski, Poznań — kol. W. Eysy-

montt, Gdynia — kol.kol. T. Jędrzejewski, K. Lisowski, J. Stefanowicz, Warszawa — kol.kol.: J. Załęski, J. Zwierzchowska, B. Guerquin, St. Kolendo, K. Jakimowicz, A. Kafarski, St. Murczyński, B. Myszczyński, W. Adamski, Z. Wóycicki.

Zarząd Główny: kol.kol.: K. Tolłoczko, Cz. Duchnowski, W. Pieńkowski, J. Poliński, M. Kuzma, W. Saska, A. Płachciński.

Przystąpiono do p. 13 porządku dziennego.

Kol. Rzepecki (Katowice) zgłasza wnioski następujące:

1) W sprawie ochrony tytułu „architekt“.

W związku z pismami Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 31. I. 38. Nr. SB. 25-19/2, oraz Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego z dnia 14. II. 38. Nr. K.B. 12/11., Nadzwyczajne Walne Zebranie S. A. R. P. Oddział Katowice z dnia 10. VI. 38 r. zwraca się do Zarządu Głównego S. A. R. P. w Warszawie z prośbą o zbadanie powyższej sprawy przez Radcę Prawnego S. A. R. P. w Warszawie, a to ze względu na zamierzone wystąpienie S. A. R. P. Oddział Katowice na drodze sądowej przeciw szeregu osobom, używającym bezprawnie tytułu „architekta“. Nazwiska osób oraz potrzebny materiał w powyższej sprawie dostarczy tutejszy Oddział. W załączeniu przesyła się odpis pism Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego.

Kol. Tolłoczko stwierdza, że Zarząd Główny sprawą ochrony tytułu „architekt“ zajął się zgodnie z intencją wniosku.

Walny Zjazd S. A. R. P. przyjmuje do wiadomości wniosek i przekazuje go do wykonania.

2) W sprawie Kolegium Sędziów i Sekretarzy Konkursowych.

Zarząd Oddziału S. A. R. P. w Katowicach stawia wniosek na ustalenie kolejności wyznaczania sędziów i sekretarzy konkursowych z wszystkich członków Kolegium. Stan obecny bowiem, kied yczłonkowie z prowincji są zupełnie pomijani, zmusi tutejszy Oddział do rezygnacji z udziału w Kolegium Sędziów i Sekretarzy. Równocześnie uprasza się o podanie wykazu Sędziów i Sekretarzy z ostatnich 4-ch lat z podaniem ich Oddziału macierzystego w najbliższym „Komunikacie SARP“.

Po odczytaniu wniosku wywiązała się dyskusja, która potwierdziła potrzebę powoływania sędziów konkursowych z różnych Oddziałów S. A. R. P., jednak bez ustalenia kolejności w ich wyznaczeniu.

Jako motywującą tego stanowiska przytoczono konieczność zapraszania do sądów konkursowych kolegów zależnie od tematu konkursu, oraz potrzebę uwzględniania wymagań personalnych klienta zgłaszającego konkurs.

Po wyczerpaniu dyskusji kol. Jędrzejewski (Gdynia) stawia wniosek następujący:

„Walne Zebranie S. A. R. P. uważa za konieczne przestrzeganie art. Regulaminu Kolegium Sędziów i Sekretarzy co do powoływania do poszczególnych konkursów sędziów z różnych środowisk“.

Wniosek ten zostaje przyjęty przez aklamację w czasie głosowania wniosków (16 punkt porządku dziennego).

3) Kol. Rzepecki (Katowice) zgłasza trzeci wniosek Oddziału Katowickiego S. A. R. P., który po przedyskutowaniu go i wprowadzeniu zmian zostaje przyjęty przez aklamację (p. 16 porządku dziennego) w brzmieniu następującym:

„Walne Zebranie Delegatów S. A. R. P. zwraca Zarząd do wystąpienia do władz państwowych:

1. O zmiany metody zlecania urzędnikom państwowym i samorządowym wykonywanie projektów i prac architektonicznych i drogą współpracy z architektami wolnego zawodu.
2. O wytworzenie odpowiednich warunków wynagrodzenia dla architektów, pracujących na stanowiskach urzędniczych“.

Jako uzasadnienie wniosku Oddziału Katowickiego kol. Rzepecki stwierdza, że znaczny procent projektów na Śląsku wykonywany jest przez urzędników państwowych lub samorządowych. Urzędy te powierzają architektom wolno praktykującym jedynie wykonanie szkicu projektu, poczem dalsze rysunki oraz kierownictwo wykonywane są przez nie przygotowany do tych zadań personel urzędniczy. Ostatecznie proceder taki powoduje znaczne obniżenie poziomu architektury budowlanej.

Za wnioskiem kol. Rzepeckiego (Katowice) wypowiadają się kol. Żeleński (Kraków) oraz kol. Jędrzejewski (Gdynia), uważając, że w innych ośrodkach budowlanych sytuacja jest analogiczna.

Kol. Eysymontt (Poznań) podkreśla, że praca architektów w urzędach jest często wyzyskiwana. Kol. Lisowski (Gdynia) przestrzega, by praktyka prywatna architektów pracujących w urzędach nie kolidowała z urzędowaniem.

Kol. Żeleński (Kraków) proponuje rozszerze-

nie wniosku kol. Rzepeckiego wnioskiem Placówki Podhalańskiej S. A. R. P. w Zakopanem treści następującej:

„Walne Zebranie Delegatów S. A. R. P. w Warszawie uchwała: „Wszelkie projekty budynków, wykonywanych przez czynniki rządowe lub samorządowe, bądź też z funduszków publicznych, powinny powstawać w drodze konkursów otwartych, lub też winny być oddawane architektom, zamieszkałym i pracującym w miejscowości, w której budynek ma stać”. Wniosek przechodzi jednomyślnie. (16 p. porządku dziennego).

W dalszej dyskusji kol. Żeleński proponuje upoważnić Zarząd Główny aby zajął się i przeprowadził sprawę postawioną we wnioskach Oddziału Katowickiego i Placówki Podhalańskiej.

Kol. Duchnowski oświadcza, że nie może przyjąć całkowitej odpowiedzialności za przeprowadzenie definitywne tak ważnej i trudnej sprawy.

b) Wnioski Oddziału Krakowskiego.

Kol. Żeleński (Kraków) zgłasza wnioski Oddziału Krakowskiego w sprawie przyspieszenia prac Biura Planu Regionalnego Podhala. Wniosek ten, po wniesieniu poprawek zostaje przyjęty przez aklamację (16 p. p. dz.), w treści następującej:

Walne Zebranie Delegatów S. A. R. P. udziela:

1. Przedstawiając powyższe motywy (Załącznik Nr 14) zwrócić się drogą przez Zarząd Główny w Warszawie do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych o upłynnienie kredytów potrzebnych na planowanie regionalne oraz o uwzględnienie w kosztorysach lub budżetach poszczególnych większych inwestycji budowlanych i komunikacyjnych kwot, potrzebnych na uprzednie sporządzenie planu zabudowania terenów objętych odnośnymi inwestycjami oraz terenów przyległych.

2. Przedstawiając powyższe motywy (Załącznik Nr 14) zwrócić się do Pana Wojewody Krakowskiego o przyspieszenie wydania przepisów miejscowych dla terenów objętych zamierzeniami inwestycyjnymi. Szybkie sporządzenie planów zabudowania zapobiegnie dalszej dzikiej parcelacji i bezplanowemu zabudowaniu oraz wskaże osiedlom letniskowym ich możliwości rozwojowe.

d) Wnioski Oddziału Gdyńskiego.

Kol. Jędrzejewski (Gdynia) przedstawia wnioski Oddziału Gdyńskiego, które po uwzględ-

nieniu poprawek wynikłych w czasie dyskusji, przechodzą przez aklamację (16 p. p. dz.) w brzmieniu jak niżej:

1. Walne Zebranie Delegatów S. A. R. P. uważa organizację zawodu Architekta w formie organizacji posiadających odpowiednią egzekutywę za naczelną zagadnienie dla postawienia architektury na właściwym miejscu w państwie.

W związku z tym poleca Zarządowi Głównemu:

1) traktowanie spraw związanych z powyższym zagadnieniem za główne zadanie S.A.R.P. w chwili obecnej,

2) dołożenie wszelkich starań do utworzenia takiej organizacji.

2. Walne Zebranie Delegatów S. A. R. P. w dążeniu do usprawnienia wewnętrznej pracy organizacji poleca Zarządowi Głównemu wprowadzenie jednolitych kartotek dla wszystkich Oddziałów S. A. R. P. oraz instytucji określającej sposób przyjmowania i przenoszenia członków oraz prowadzenia ich akt.

W związku z kwestią poruszoną przez Oddział Katowicki w punkcie 13 c (2 p. p. dz.) kol. Jędrzejewski (Gdynia) postawił wniosek następujący:

Walne Zebranie uważa za konieczne przeszerzanie art. — Regulaminu Kolegium Sędziów i Sekretarzy co do powoływania do poszczególnych konkursów sędziów z różnych Oddziałów.

3. Wniosek Oddziału Gdyńskiego o wprowadzenie „Przepisów o czynnościach architektów na budowie“, opracowanych przez Oddział Gdyński, został przez kol. Stefanowicza (Gdynia) wycofany. „Przepisy“ mają posłużyć jako materiał dla Komisji Norm Wynagrodzeń, opracowującej w Warszawie ogólną pracę, dotyczącą wynagrodzeń oraz kwestyj etyczno - prawnych zawodu architekta.

Kol. Jędrzejewski stawia wniosek dokooptowania kol. Stefanowicza (Gdynia) do tej Komisji, kol. Tołłoczko wypowiada się pozytywnie co do wniosku kol. Jędrzejewskiego.

Wnioski Zarządu Głównego.

Kol. Tołłoczko stawia wniosek Zarządu Głównego. Po uwzględnieniu poprawek proponowanych w czasie dyskusji wniosek przechodzi przez aklamację (16 punkt porządku dziennego), w poniższej redakcji:

Walne Zebranie S. A. R. P. postanawia przeprowadzić zbiórkę wśród członków Stowarzyszenia na fundusz Obrony Narodowej. Życze-

niem Zjazdu jest osiągnięcie drogą zbiórki kwoty przynajmniej plus minus 50.000 zł.

Kol. Tołłoczko wyjaśnia, że orientacyjna suma 50.000 zł powstałaby z ewentualnych składek o wysokości od 20—1000 zł wpłaconych przez członków S. A. R. P. ratami w przeciągu pół roku.

Kol. Tołłoczko prosi delegatów o zobowiązanie się przeprowadzenia proponowanej zbiórki na terenach Oddziałów prowincjonalnych.

Kol. Eysymontt (Poznań) proponuje aby zbiórka odbyła się na fundację konkretnego obiektu obrony Państwa.

Kol. Tołłoczko stawia wniosek następujący:

Walne Zebranie uchwała jednorazowe opodatkowanie się wszystkich członków S. A. R. P. na fundusz Akcji obrony tytułu inżyniera — w kwocie 1.— zł.

Wniosek przechodzi jednomyślnie (16 p. p. dz.).

Referent wniosku stwierdza, że proponowane we wniosku opodatkowanie jest konieczne na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzoną już akcją w obronie tytułu inżyniera.

Kol. Adamki odczytuje wniosek następujący:

Zjazd Delegatów S. A. R. P. wzywa Zarząd S. A. R. P. do wystąpienia z odpowiednim memoriałem do ugrupowań (politycznych) mających wpływy na czynniki miarodajne, aby sprawę budowy mieszkań robotniczych włączyły do programu swojej działalności i wystąpiły z odpowiednim wnioskiem do sfer rządowych w celu realizacji postulatów S. A. R. P.

Uzasadnienie tego wniosku kol. Adamski przedstawił podczas 1-go dnia obrad.

Kol. Tołłoczko podkreśla konieczność nawiązania kontaktów z czynnikami miarodajnymi i prosi o placet dla Zarządu Głównego, aby ta akcja nie posłużyła jako zarzut wprowadzania działalności politycznej do prac S. A. R. P.

Kol. Murczyński proponuje aby S. A. R. P. zajął się tylko ustaleniem programu pracy, oraz powołaniem instytucji, któraby sprawę polityki mieszkaniowej przeprowadziła.

W dalszej dyskusji kol. Wóycicki sprzeciwia się propozycji Kol. Tołłoczki.

Kol. Tołłoczko wycofuje wniosek w sprawie polityki mieszkaniowej, odczytany przez kol. Adamskiego.

Kol. Płacheński składa wniosek następujący:

Walny Zjazd Delegatów S. A. R. P. poleca poszczególnym Oddziałom utworzyć przy Zarządach funkcje referentów do spraw „Komunikatu SARP”, mających za zadanie informo-

wanie redakcji Komunikatu o wszelkich kwestiach dotyczących architektury i spraw zawodowych jakie wyłaniają się na danym terenie i które wymagają oświetlenia w „Komunikacie SARP”.

Wniosek przechodzi jednomyślnie (p. 16 p. dz.).

Kol. Kuzma odczytuje wnioski kol. T. Nowakowskiego oraz wniosek Oddziału Wileńskiego SARP.

Walny Zjazd Delegatów SARP poleca Oddziałom SARP-u nawiązanie bezpośredniego kontaktu z Zarządami miejscowymi Towarzystw Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszecznych, w myśl uchwały Zarządu Głównego i opinii Rady SARP-u.

Wniosek Oddziału Wileńskiego S. A. R. P.

Zjazd SARP uchwała wszcząć walkę z rozpowszechnionym w Polsce złym odbyczajem pomijania nazwisk autorów dzieł architektonicznych przy ich publikowaniu w druku, w prasie i czasopismach. S. A. R. P. zwróci się o współdziałanie w tej walce do pokrewnych Związków Artystów Plastyków.

UZASADNIENIE

W Polsce obserwujemy przykre i nieznanne w tej mierze w innych krajach cywilizowanych zjawisko ignorowania i pomijania nazwisk autorów dzieł architektonicznych i artystycznych. Wobec rozpowszechnionego zwyczaju podawania zazwyczaj wyczerpującego spisu obecnych na inauguracji tego czy innego budynku czy pomnika większych i mniejszych dygnitarzy i miejscowego beau-mond'u notoryczne przemilczanie o autorze nabiera cech niekulturalnego lekceważenia osoby twórcy danego dzieła, deprecjowania jego roli poniżej roli ostatniego z obecnych na uroczystości dygnitarza czy członka jakiegoś Komitetu.

Taki stan rzeczy uwłacza godności Sztuki Polskiej, utrudnia orientowanie się w zjawiskach sztuki i pozbawia autorów, którzy dane dzieło swą wiedzą, pracą i talentem stworzyli, ich świętego prawa własności i legitymowania się swym dziełem wobec społeczeństwa. W ten sposób deprecjonuje się pierwiastek twórczości artystycznej, czyniąc go produktem bezimiennym.

Obok oddziaływania drogą bezpośrednią na instytucje reprezentujące wydawców książek i czasopism oraz sfery ich współpracowników, należy wykorzystać możliwości prawne wyni-

kające z ustawowej ochrony prawa autorskiego.

Oba wnioski przechodzą przez aklamację (16 p. p. dz.).

Kol. Duchnowski stawia wniosek:

Walne Zebranie S. A. R. P. uchwała stworzyć listę dobrowolnych składek na fundusz budowy własnego domu.

Wniosek zostaje uchwalony przez aklamację (16 p. p. dz.).

p. 14. Kol. Kuzma odczytuje dyrektywy i opinie dla Zarządu Głównego nadesłane przez Oddział Poznański.

SARP Stowarzyszenie Architektów

Rzeczypospolitej Polskiej

Oddział w Poznaniu

ul. Sienkiewicza 13 m. 8.
dn. 15. VI. 38.

O d p i s.

WNIOSEK

na Zjazd Delegatów SARP w Warszawie
w dniu 28 czerwca 1938 r.

1. Zarząd Główny podejmie natychmiast akcję w obronie naruszonych praw, przy użyciu wszelkich posiadanych środków.

U z a s a d n i e n i e :

1) Zarząd Główny nie zajął się wnioskiem Oddziału Poznańskiego na Walne Zebranie Delegatów w dniu 29 i 30 maja 1937 r. w sprawie wprowadzenia prawa budowlanego na obszarze b. dzielnicy pruskiej, zgodnie z duchem ustawy.

2) Zarząd Główny nie docenił wyżności spraw poruszonych przez Oddział Poznański w memorialach dnia 20. XI. 1937 r., 22. II. 1938 r. i 11. V. 1938 r. dot. obrony kultury i estetyki budowlanej, oraz udzielanych uprawnień technikom, poza granicami wyznaczonymi obowiązującą ustawą budowlaną, a nawet nie dał w tej sprawie żadnej odpowiedzi Oddziałowi Poznańskiemu.

2. Zarząd Główny poczyni starania, aby przy wydawaniu uprawnień z tytułu art. 371 prawa budowlanego, była wymagana opinia Oddziału SARP.

3. W sprawie nienormalnego wykonywania projektu budynków publicznych na prowincji popiera się wniosek placówki podhalańskiej.

U z a s a d n i e n i e :

Przychylając się w zupełności do wniosku Podhalańskiej Placówki SARP w Zakopanem w sprawie pomijania architektów miejscowych

przy wykonywaniu budynków publicznych na prowincji. Oddział SARP w Poznaniu stwierdza, że na terenie województwa poznańskiego projekty lub szkice szeregu budynków publicznych, jak: 1) budynku celnego w Trzcielu, 2) Szkoły Pielęgniarstwa Polskiego Czerwonego Krzyża w Poznaniu, 3) Gmachu Wydziału Rolniczo - Leśnego U. P. w Poznaniu, 4) Ośrodka Zdrowia w Poznaniu, zostały wykonane bądź to przez prywatnych architektów warszawskich, z pominięciem drogi konkursowej, bądź też przez wyższych urzędników ministerialnych (3 i 4), których projekty nie oparte na znajomości miejscowych przepisów budowlanych musiały ulec gruntownej przeróbce na miejscu. Poza danymi wyżej wypadkami, jako wybitnie szkodliwe dla kultury budowlanej Kraju, należy poruszyć metody opracowania w biurach ministerialnych, pewnych typowych wzorów rozwiązań architektonicznych dla szkół powszechnych (Min. W. R. i O. P.), Ośrodka Zdrowia (Min. Op. Społ.), lub leśniczówek i osad rolniczych (Min. Roln. i Ref. Rolnych).

Wzory te opracowane zazwyczaj bardzo słabo i kopiowane niewolniczo przez miejscowych budowniczych i techników, przyczyniają się do stałego i systematycznego szpecenia Kraju wskutek nie związania budynku z sytuacją, otoczeniem i krajobrazem, oraz dla zupełnego zignorowania specjalnych wymogów lokalnych, lub wyższych warunków gospodarczych i kulturalnych danej części kraju.

Metody te po zniesieniu b. Min. Rob. Publ. rozpowszechnione we wszystkich niemal resortach, gdzie istnieją biura techniczne, są jedną z licznych prób niezdrowego centralizowania życia gospodarczego Kraju jedynie w celu wątpliwej poprawy warunków materialnych niektórych ministerialnych urzędników technicznych, którzy pracę tę wykonują w drodze zleceń poza służbowych.

Nie odmawiając w zasadzie prawa koniecznej praktyki zarówno prywatnych jak i samorządowym urzędnikom technicznym, stoimy jednak na stanowisku, że nie może ono dokonywać się kosztem dotychczasowego dorobku kulturalnego i gospodarczego prowincji.

Za Zarząd:

Sekretarz:

(—) Inż. arch. W. Onitzsch

Prezes:

(—) Inż. arch. M. Pośpieszalski

p. 15. Wolne wnioski.

Kol. Załęski proponuje, aby wolne wnioski

były głosowane od razu po zgłoszeniu. Propozycja zostaje przyjęta.

Kol. Jędrzejewski.

Walne Zebranie S. A. R. P. uchwała, iż architekt członek SARP może podpisywać projekt tylko własnego autorstwa. Wszelkie grzecznościowe podpisywanie (żyrowanie) cudzych projektów Walne Zebranie uważa za wykroczenie podlegające kompetencji Sądu Koleżeńskiego. Uchwała ta anuluje wszelkie poprzednie uchwały w tej sprawie.

Wniosek przechodzi jednomyślnie.

Kol. Załęski.

Walny Zjazd Delegatów SARP stoi na stanowisku, że Kościoły w Polsce powinni budować wyłącznie architekci Polacy - Katolicy. Stanowisko powyższe jest zgodne z uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej powziętej, co do udziału wyłącznego katolików w sprawach dewocyjnych. Wobec powyższego Walny Zjazd Delegatów wzywa Zarząd Główny aby w myśl powyższego wniosku wszczął odpowiednie kroki przede wszystkim u władz kościelnych.

Wniosek przechodzi przez aklamację.

Kol. Załęski.

Walny Zjazd Delegatów SARP wzywa Zarząd Główny oraz Zarządy wszystkich Oddziałów do organizowania konkursów powszechnych tylko dla członków SARP.

Wniosek przechodzi przez aklamację.

Kol. Załęski.

Walny Zjazd Delegatów stwierdza, że świadome i nie mające na celu polepszenia planu zabudowy obchodzenie ustalonych przepisów budowlanych, jak również nie respektowanie zatwierdzonych planów zabudowy jest sprzeczne z etyką zawodową członków SARP. Walny Zjazd Delegatów wzywa przewodniczących Oddziałów SARP aby w wypadkach powyższego przekroczenia kierowali sprawą do Sądu Koleżeńskiego SARP.

Wniosek przechodzi jednomyślnie.

Kol. Załęski stawia wniosek o nawiązanie współpracy SARP ze Związkiem Polskim celem akcji zmierzającej do spolszczenia przemysłu budowlanego.

Dyskusja wykazuje, że kilku kolegów nie zna statutu Związku Polskiego i z tego powodu musieli się wstrzymać od głosowania. Wobec tego kol. Poliński proponuje modyfikację wniosku w brzmieniu następującym:

Walny Zjazd Delegatów S. A. R. P. wzywa Zarząd Główny do poparcia wszelkich poczynai

zmierzających do spolszczenia przemysłu budowlanego.

Wniosek przechodzi przez aklamację.

Kol. Duchnowski referuje wniosek Kolegium Sędziów i Sekretarzy.

Kol. Rzepecki (Katowice) stwierdza, że wniosek kol. Chrystowskiego (Lwów) jest dalej idący.

Kol. Chrystowski odczytuje wniosek Oddziału Lwowskiego SARP.

Wniosek Oddziału SARP we Lwowie:

Walny Zjazd SARP — uznając zmianę regulaminu konkursów architektonicznych i urbanistycznych za sprawę pierwszej wagi, zleca zwołanie w okresie do 4 miesięcy Ogólnego Zebrania Kolegium Sędziów i Sekretarzy, celem szczegółowego przedyskutowania i przegłosowania zgłoszonych na Zjeździe wniosków. W ten sposób opracowany i uchwalony regulamin do czasu najbliższego Walnego Zjazdu ma moc obowiązującą.

Kol. Duchnowski wycofuje wniosek Kolegium Sędziów i Sekretarzy.

Wniosek Kol. Chrystowskiego przechodzi jednomyślnie.

p. 16. W wykonaniu punktu 16 porządku dziennego kol. Żeleński, jako przewodniczący, odczytuje wnioski zgłoszone w punkcie 13 porządku dziennego poczem następuje ich głosowanie.

Rezultat głosowania zaznaczony jest w protokole w tym miejscu, gdzie podano jego treść.

Po zakończeniu głosowania przewodniczący dziękuje delegatom za przybycie i uczestnictwo w Zjeździe.

Posiedzenie zakończono dn. 29. VI. 38 r. o godzinie 21-ej.

ZAŁĄCZNIK 14.

Stowarzyszenie Architektów Rzeczypospolitej Polskiej — Oddział w Krakowie

WNIOSEK

Stowarzyszenie Architektów R. P. Oddział w Krakowie doceniając wielką wagę pracy Biura Regionalnego Planu Zabudowania Okręgu Krakowskiego dla racjonalnego skoordynowania zamierzeń inwestycyjnych w terenie, podkreśla konieczność wzmocnienia tempa realizacji zadań tegoż biura, widząc jej możliwość przede wszystkim w przeznaczeniu odpowiednio wysokich kredytów na ten cel. Prace Biura Regionalnego związane z przeprowadzaniem studiów w terenie jako planów zabudowania poszcze-

gólnych osiedli — muszą nadażyć, a nawet niejednokrotnie uprzedzić powstające w życiu zagadnienia, umożliwiając w ten sposób ich racjonalne i przemyślane rozwiązanie. Wobec rozpoczęcia realizacji wielkich zamierzeń związanych z organizacją centralnego okręgu przemysłowego, i w związku z podejmowanymi, wielkimi robotami inwestycyjnymi bądź budowlanymi bądź komunikacyjnymi lub energetycznymi na terenie województwa krakowskiego — powstaje niezwłocznie konieczność równoległego sporządzania planów zabudowania obszarów z tymi robotami związanych w ramach planu regionalnego — a to celem uniknięcia przede wszystkim niewłaściwej zabudowy i związanej z tym spekulacji gruntowej.

Jako przykłady charakterystyczne ujemne mogą służyć:

- a) z przeszłości: zabudowa brzegów terenów nad zalewem w Porąbce oraz zabudowa Bukowiny;
- b) z doby obecnej: 1) spekulacja gruntowa i rozpoczęta nieodpowiednia zabudowa w Rożnowie, 2) wnoszenie planów na budowę domów przy nowobudującej się drodze przez przełęcz Krowiarki, 3) wykupywanie gruntów wzdłuż dopieroco trasowanej drogi turystycznej Szaflary—Bańska—Zakopane.

Powyższe przykłady ilustrują jaskrawo, jak dalece brak uprzedniego, planowego ujęcia może w przyszłości przekreślić lub też wydatnie umniejszyć wartość wykonywanych inwestycji.

Ponieważ drugim elementem uregulowania odpowiedniej zabudowy osiedli są przepisy miejscowe, przeto należy dążyć do jak najrych-

lejszego opracowania i wydania tychże dla tych terenów, których zabudowa ma być w najbliższej przyszłości wzmożona, względnie przez które mają być prowadzone główne szlaki komunikacyjne. Przepisy mają na celu ochronić te tereny przed ich dziką zabudową, wstrzymać spekulację gruntową, a także uchronić je od zatracenia ich cech regionalnych.

Walne Zebranie Oddziału Krakowskiego S. A. R. P. u c h w a l a :

1. przedstawiając powyższe motywy zwrócić się tą drogą przez Zarząd Główny w Warszawie do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych o upłynnienie kredytów potrzebnych na planowanie regionalne w województwie krakowskim oraz o uwzględnienie w kosztorysach lub budżetach poszczególnych większych inwestycji budowlanych i komunikacyjnych kwot, potrzebnych na równoczesne, a nawet uprzednie sporządzenie planu zabudowania terenów objętych odnośnymi inwestycjami oraz terenów przyległych.
2. przedstawiając powyższe motywy zwrócić się do Pana Wojewody Krakowskiego o przyspieszenie wydania przepisów miejscowych dla terenów objętych zamierzeniami inwestycyjnymi.

Szybkie sporządzenie planów zabudowania zapobiegnie dalszej dzikiej parcelacji i bezplanowemu zabudowaniu oraz wskaże osiedlom letniskowym ich możliwości rozwojowe.

Kraków, dn. 14. VI. 1938 r.

Za Zarząd:

Sekretarz:

(—) Inż. arch. Stefan Świszczowski

WPrezes:

(—) Inż. arch. Frydolin Sachse

II. Z ŻYCIA ZAWODOWEGO

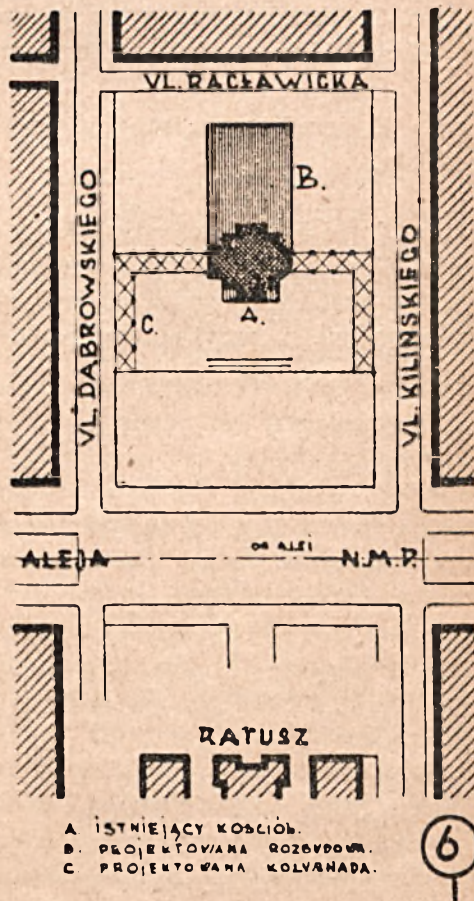
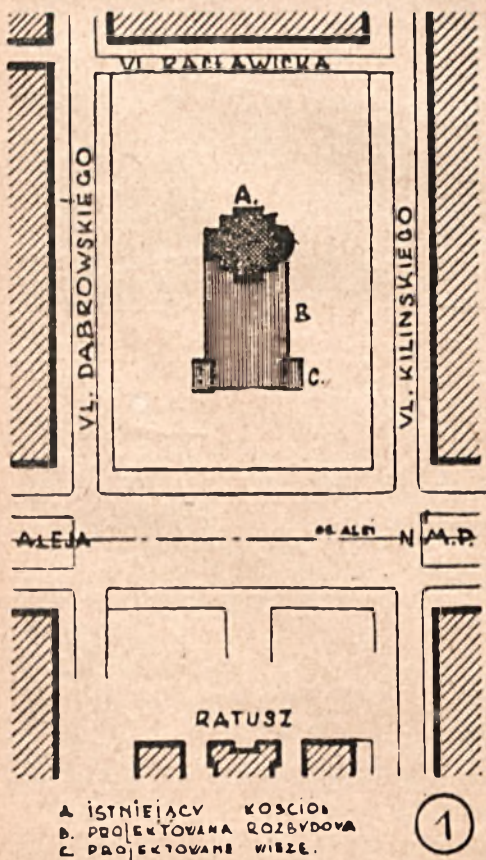
S. A. R. P. W CZĘSTOCHOWIE W SPRAWIE BUDOWY KOŚCIOŁA ŚW. JAKUBA

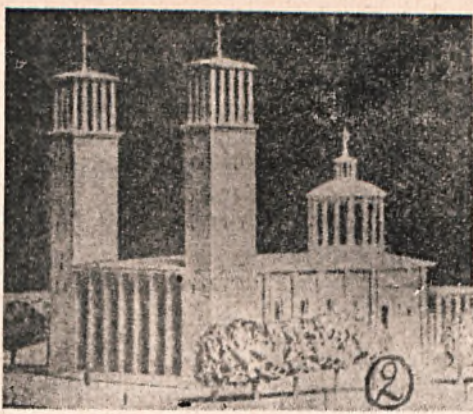
Aktualnym od roku zagadnieniem na terenie naszego miasta stała się przebudowa dawnej cerkwi na Kościół parafialny św. Jakuba. Ponieważ nowa świątynia ma powstać przy reprezentacyjnej Alei Najśw. Marii Panny — zainteresowani tą sprawą niewątpliwie powinni być wszyscy katolicy.

Stanowisko miejscowego Oddziału Stow. Architektów Rzplitej od początku jest zdecydowane i jasne. Opinia wyrażona przez nas na zaproszenie Zarządu Miejskiego znalazła całkowite potwierdzenie w opinii fachowców z poza Częstochowy z udziałem przedstawiciela Min. W. R. i O. P., Zarządu Głównego S. A. R. P., p. Konserwatora Urz. Woj. Kieleckiego i streszcza się w konkluzji, którą przytaczamy dosłownie z ostatniego protokołu:

„Zebrani jednogłośnie stwierdzają, że rozwiązanie sytuacyjne i bryłowe kościoła wg. koncepcji projektodawcy nie odpowiada potrzebom i warunkom miejscowym, bowiem:

- zaprojektowana rozbudowa kościoła w kierunku placu im. Br. Pierackiego i cofnięcie linii frontowej za ledwie o 25 m od istniejącej linii zabudowy Alei N. M. P. stworzy wbrew twierdzeniu architekta przy zaprojektowanych wieżach 46 m wysokości konkurencję w widoku na Jasną Górę i rozbije ciągłość jedynej w swoim rodzaju perspektywy na Klasztor;
- kompozycja kościoła nie liczy się z kompozycją placu jako całość oraz zasadniczą osią kompozycyjną Jasna Góra — św. Zygmunt, która winna dominować;

sylwetę Jasnej Góry (strzałki wskazują na kopułę d. cerkwi, która jest dwa razy niższa od projektowanych wież).

rys. 6. jest próbą przedstawienia sytuacji właściwej, rozbudowa kościoła, pomyślana w głąb placu, co jest wskazane, możliwe i może dać bardziej monumentalne rozwiązanie,

rys. 7. jest plastycznym przedstawieniem tej właśnie sytuacji (zaznaczamy z naciskiem, że nie jest to żaden kontrprojekt tylko wskazanie na możliwość innego właściwego rozwiązania).

Jest rzeczą niewątpliwą, że kościół św. Jakuba musi być przebudowany — czujemy się jednak, jako miejscowa organizacja architektów, w obowiązku podzielić się ze społeczeństwem naszymi zastrzeżeniami w stosunku do projektu przebudowy oraz pragnęlibyśmy usłyszeć zbiorową opinię, czy wskazane jest przebudowanie kościoła wg. projektu, który nie jest ani dobrym ani jedynym rozwiązaniem zagadnienia.

c) wielkość wież nie stoi w żadnym stosunku do możliwości rozwinięcia perspektywy na kościół;

d) w projekcie nie zostały uwzględnione interesy miasta, bowiem koncepcja przekreśla możliwość stworzenia reprezentacyjnego placu w centrum miasta, koniecznego dla potrzeb samego miasta w związku z uroczystościami religijnymi

i patriotycznym!''.

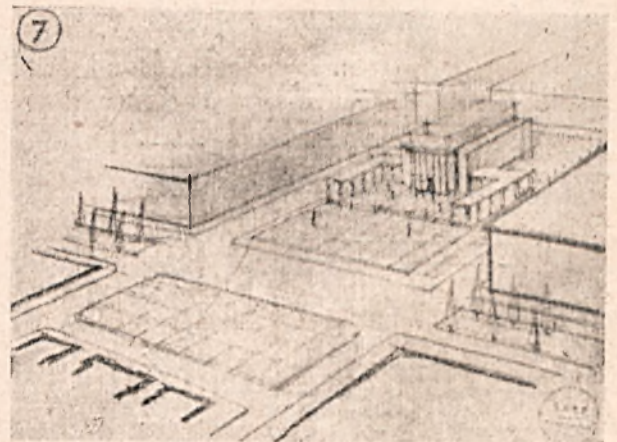
Pragnąc podkreślić i uplastyczyć to rozumowanie pozwalamy sobie zilustrować je rysunkami:

rys. 1. przedstawia sytuację kościoła wg. projektu, który ma być realizowany,

rys. 2. przedstawia fotografię modelu tegoż kościoła,

rys. 3, 4 i 5. to fotografie Alei w widoku na Jasną Górę z wrysowanymi wieżami projektowanego kościoła — widoczne jest jak wieże te wybijają się i przytłaczają swoim widokiem

**Zarząd Koła Częstochowskiego
Stow. Architektów Rzplitej Pol.**

Każdego roku pojawiają się jakieś nowe rozporządzenia władz, a przynajmniej memoriały lub zabiegi grup zawodowych starające się uregulować sprawę uprawnień budowlanych. I choć sprawa jest niezwyklej wagi, gdyż od jej załatwienia w dużym stopniu zależy obraz plastyczny Polski, obecny stan ustawodawstwa w tej dziedzinie budzi wśród wszystkich poważne zastrzeżenia. Przyczyna tego niepokojącego stanu rzeczy niewątpliwie tkwi w braku jasnego i uzgodnionego poglądu czynników najbardziej zainteresowanych, a także w egoistyczno -klasowej polityce różnych organizacji zawodowych.

Udzielenie odpowiednio przygotowanym jednostkom uprawnień budowlanych ma na celu: po pierwsze uzyskanie właściwej wartości projektu architektonicznego, po wtóre zapewnienie opracowania projektu i przeprowadzenia budowy zgodnie z obowiązującymi wymogami technicznymi. Jakkolwiek wzajemny stosunek wagi tych dwóch celów w różnych obiektach będzie różny, to jednak zawsze obydwie wystąpią a pominięcie jednego z nich musi być ze szkodą dla całości.

To proste rozumowanie niestety nie znalazło zastosowania w naszym ustawodawstwie. Co prawda na samym krańcu zagadnienia wspomniano, że bez architekta nie można budować gmachów monumentalnych, a bez konstruktora skomplikowanych konstrukcji, ale przecież tak jedne jak i drugie stanowią znikomą ilość w porównaniu z mnóstwem budynków, które pod tamte pojęcia podciągnąć się nie dadzą, a które przede wszystkim stanowią o architektonicznych ramach życia. W tej ogromnej przewadze wypadków obowiązująca ustawa z całą beztronską swobodą pozwala wybierać między architektem a konstruktorem, od obu żądając jedynie jako wspólnych kwalifikacji praktyki budowlanej i znajomości prawa w dziedzinie ich specjalności.

W tym ujęciu sytuacja wyraźnie zaznacza się na niekorzyść architektury. Przyjmując, że odpowiednie uczelnie dają właściwe przygotowanie zawodowe, wyrozumiemy łatwo, że architekt w czasie praktyki budowlanej i po zapoznaniu się z ustawodawstwem budowlanym dostatecznie uzupełni swoją wiedzę, ażeby projektować i nadzorować budowlę o prostszej konstrukcji zgodnie z wymogami technicznymi, ale

za to konstruktor ani na praktyce ani z ustawy nie nauczy się architektury.

Na absurdalny stosunek ustawy do architektury wskazuje samo życie powierzając bezporównania częściej inżynierom - architektom niż inżynierom - konstruktorom projektowanie domów w tych wypadkach w których ustawa ich zupełnie zrównała.

Ale życie obok rozstrzygnięć bardziej idealnej natury jak piękno architektury czy doskonałość konstrukcji, kieruje się również i to bardzo często przede wszystkim względami materialnymi. Wiadomo powszechnie, że projekt u technika budowlanego, a szczególnie równocześnie i przedsiębiorcy, kosztuje znacznie taniej niż u wolno praktykującego architekta z wyższymi studiami. Powinien zresztą kosztować taniej. Studia technika trwają znacznie krócej i mniej kosztują. Technik wcześniej zaczyna zarabiać a prawie z reguły związany z przemysłem budowlanym ciągnie z tego związku dodatkowe korzyści. To też gdzie tylko na to prawo pozwala, lub gdzie to prawo da się obejść, chętnie mało wymagający klient powierza wykonanie projektu technikowi budowlanemu.

Życie wskazuje drogę ustawodawcy.

Wartość i metody pracy inżyniera - architekta nie są niezbędne przy rozwiązywaniu każdego zagadnienia architektonicznego. A zatrudnianie go w takich wypadkach byłoby marnotrawstwem społecznym. W drobniejszych zagadnieniach powinien zastąpić go rzemieślnik o niższym czy też średnim wykształceniu zawodowym, ale rzemieślnik - architekt. Współczesny technik budowlany całkiem nieźle zorientowany w t. zw. wykonawstwie budowlanym i sposobie sporządzania „sekcji“, zdradza jaskrawy brak kultury architektonicznej w porównaniu z takim cieślą z Podhala czy Kurpiowszczyzny. Ten układ stosunków bez najmniejszego trudu można zaobserwować na krótkiej wycieczce krajoznawczej. Między dobrymi a przynajmniej poprawnymi poważniejszymi budowlami wielkich miast i pięknem polskiej wsi rozbudowują się mniejsze i średnie miasta a nawet nowe dzielnice większych miast w sposób budzący najdalej idące zastrzeżenia. Trzeba jednak zdać sobie sprawę z tego, że właśnie rozpoczął się gwałtowny odpływ ludności ze wsi do miast, że wieś przestanie nadawać piętno plastyczne kultury, a misję tę przejmą szybko rozwijające się liczne miasta, że więc jest to moment zwrot-

ny i decydujący a wszelkie błędy i zaniedbania będą miały fatalny skutek. Może w krótko nadejść dzień kiedy będziemy wprost zaskoczeni architektoniczną brzydotą naszego kraju.

Jest jeszcze jeden problem ustawodawstwa naruszający poważne refleksje. Prawo budowlane stawia zawsze na jednej platformie uprawnienia projektodawcy z kierownictwem budowy. O ile można przyjąć prawie za pewnik, że każdy architekt potrafi pokierować realizacją swego projektu, to również obserwacje wskazują na to, że wystarczające kwalifikacje na kierowników robót posiadają zarówno inżynierowie-konstruktorzy jak i technicy - budowlani po odhyciu odpowiedniej praktyki. A często nawet przewyższają zdolnościami organizacyjnymi zaabsorbowane pracą artystyczno - twórczą umysły architektów. Że dopuszczalny byłby rozdział funkcji projektodawcy i kierownika, i nie byłby ze szkodą dla budynku, świadczą wzniezione w ostatnich latach według projektów najwybitniejszych twórców pierwszorzędne o-

biekty, których budową kierowały osobistości nie mające, albo bardzo mało, wspólnego z architekturą. Takie zróżnicowanie uprawnień dałoby i tę doraźną korzyść, że dając właściwe możliwości pracy technikom budowlanym usunęłoby szkodliwą konkurencję między nimi a architektami w projektowaniu, i zapobiegłoby gorszącemu zjawisku ciągłego obchodzenia prawa, kiedy to figurujące na tablicy nazwisko architekta, kierownika budowy, jest ostateczną fikcją.

Reasumując, są tu trzy zagadnienia do uregulowania ustawodawczego: po pierwsze rozdzielić we właściwy sposób zakres uprawnień architektonicznych od techniczno - konstrukcyjnych w dziedzinie projektowania, po drugie zreformować prawo i szkolnictwo tak, ażeby wytrzymała się hierarchia w zawodzie architektonicznym, i po trzecie nie indenfikować uprawnień projektodawczych z kierowniczymi.

Stanisław Murczyński

WYDAWCA Z RAMIENIA SARP.
INŻ. ARCH. JAN L. SZPERLING
REDAKTOR: INŻ. ARCH.
J A N P O L I Ń S K I

KOMITET REDAKCYJNY: INŻ.
ARCH. INŻ. ARCH. T. DZIĘ-
GIELEWSKI, S. JANKOWSKI,
P. SIWIK, T. NOWAKOWSKI,
S. MURCZYŃSKI, A. PŁACH-
CIŃSKI. H. JASIEŃSKA.

PRACA DLA ARCHITEKTÓW

K O N K U R S

Magistrat miasta Katowice ogłasza konkurs na stanowisko radcy budownictwa miejskiego.

O nadanie powyższego stanowiska mogą się ubiegać kandydaci, posiadający ukończone wyższe studia techniczne (kwalifikacje inżyniera budowlanego lub inżyniera - architekta) oraz co najmniej 8-letnią praktykę zawodową przy robotach budowlanych, w tym 3 lata w służbie państwowej lub samorządowej.

Stanowisko powyższe nie dopuszcza zajmowania się praktyką prywatną. Uposażenie ustala się według grupy V szczebla a ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r. (Dz.U.R.P.Nr116, poz. 924). Przewidziany jest dodatek za kierownictwo.

Podania należy wznosić pod adresem Magistratu miasta Katowice do dnia 20 października 1938 r.

Do podania należy dołączyć:

- 1) dokument urodzenia,
- 2) poświadczenie obywatelstwa,
- 3) świadectwo odbytych studiów,
- 4) dowód stwierdzający stosunek do służby wojskowej,
- 5) zaświadczenie z pracy zawodowej,
- 6) życiorys,
- 7) świadectwo zdrowia, wystawione przez lekarza urzędowego.

Magistrat

(—) Dr Kocur.

Katowice, dnia 21 września 1938 r.

Miasto Katowice ogłasza Konkurs na stanowiska:

- 1) dyrektora Ogrodnictwa Miejskiego,
- 2) kierownika i 2 referentów Biura Rozbudowy Miasta.

Od kandydata na Dyrektora Ogrodnictwa Miejskiego wymagane są pierwszorzędne kwalifikacje fachowe oraz długoletnia praktyka w zakresie projektowania, zakładania i utrzymania zieleńców i parków publicznych. Pożądane są wyższe studia ogrodnicze w kraju lub zagranicą oraz nie przekroczony 40. rok życia.

Uposażenie służbowe i etat według umowy.

Na stanowisko kierownika i 2 referentów Biura Rozbudowy Miasta poszukiwani są inżynierowie - architekci.

Kierownik Biura winien posiadać:

- 1) upomnienie do wykonania planów i kierowania robotami budowlanymi w myśl art. 361 i 362 rozp. Prezydenta R.P. o prawie budowl. i zabud osiedli z 16.II. 1928 r.
- 2) co najmniej 3-letnią praktykę jako architekt w instytucjach państwowych lub samorządowych.

Od referentów kwalifikacyjnych tych nie wymaga się.

Uposażenie służbowe kierownika Biura według umowy, referentów według grupy VII, ustawy uposażeniowej z dnia 9.X. 1923 r. z wszelkimi dodatkami ustawowymi.

O stanowiska te ubiegać się mogą tylko obywatele polscy.

Do podań, które należy złożyć w terminie do dnia 15 września 1928 r. pod adresem Magistratu miasta Katowice, należy dołączyć w oryginałach lub uwierzytelnionych podpisach:

1) życiorys, 2) dokument urodzenia, 3) świadectwo odbytych studiów fachowych, 4) dowód, stwierdzający stosunek do służby wojskowej, 5) zaświadczenie z pracy zawodowej, 6) świadectwo zdrowia, wystawione przez lekarza urzędowego.

Katowice, dnia 17 sierpnia 1938 r.

Wakuje posada w dziale budowlanym w jednym z większych przedsiębiorstw węglowych w Zagłębiu Dąbrowskim — Sosnowiec.

Wymagana dwuletnia praktyka.

Warunki do omówienia.

Korespondencję kierować pod adresem: p. inż. A. Gandamin — Sosnowiec, ul. 3 Maja 27.

W Biurze Regionalnego Planu Zabudowania Terenów Górskich woj. stanisławowskiego jest do objęcia od zaraz stanowisko inżyniera - architekta (urbanisty - projektanta).

Kandydaci ze specjalnością w dziedzinie urbanistyki mają pierwszeństwo.

Do podania należy dołączyć:

- 1) krótki życiorys,
- 2) odpis dyplomu (lub zaświadczenia tymczasowego),
- 3) dowód obywatelstwa,
- 4) metrykę urodzenia,
- 5) świadectwa dotychczasowej ewentualnej praktyki.

Powyższe dokumenty mogą być na razie w odpisach.

W podaniu należy podać wysokość żądanego wynagrodzenia oraz termin, w którym kandydat mógłby rozpocząć pracę.

Kierownik Biura:

(—) Inż. St. Wł. Niemierko

Urząd Wojewódzki w Nowogrodku poszukuje 2-ech inż. - arch.

Bliższe informacje należy kierować: **Urząd Wojewódzki, Wydział Komunikacyjno - Budowlany.**

Zarząd Miejski w Białymstoku ogłasza konkurs na stanowisko inżyniera - architekta, obeznanego z pracą w inspekcji budowlanej i w biurze planu zabudowania.

Podania z odpisami dokumentów i wysokością wynagrodzenia kierować należy do Wydziału Technicznego Zarządu Miejskiego w Białymstoku do dn. 25. września 1938 r.

Za Prezydenta Miasta:

Naczelnik Wydz. Technicznego

(—) A. Choroszuca, inżynier

Wydział Powiatowy w Kowlu poszukuje kandydata na stanowiska architekta powiatowego i zamierza je obsadzić absolwentem Wydziału Architektury, który mógłby, pozostając w służbie, uzyskać praktykę niezbędną do otrzymania uprawnień w myśl art. 361 prawa budowlanego (Dz. U. Nr 23/1928 poz. 202).

Warunki uposażeniowe do omówienia.

W związku z powyższym Wydział Powiatowy prosi o skierowanie podań reflektantów, przede wszystkim tych, którzy mają uporządkowany stosunek do służby wojskowej.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego:

Starosta Kowelski

(—) A. Dworak

Trocal

Nie topi się przy + 40° C.

Nie pęka przy - 20° C.

KRAJOWY WYSOKOWARTOŚCIOWY

MATERJAŁ WODOODPORNY

I. SINGER

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE

„FELZYTIN i TROCAL”

WARSZAWA

KREDYTOWA 18. TEL. 5.18-48

KATOWICE

MARIACKA 25. TEL. 3.15-99

GDYŃIA

ŚWIĘTOJAŃSKA 71 TEL. 34-34

„FELZYTIN”

szlachetna wyprawa

„SKALENIT”

kamień szlachetny do elewacji

i wewnątrz we wszelkich

barwach i barwach o naj-

rozmaitszej strukturze

PIĘKNE EFEKTY — NIEZWYKŁA trwałość

ABARYS

ZAKŁAD WYŚWIETLANIA

RYSUNKÓW

I OPRAWA PLANÓW

Nowy Świat 27.

Telefon 642-99

Kopiowanie i oprawa planów mat. i przybory kreślarskie

St. Szymański i K. Cygański

8-14-77

WARSZAWA I, UL. WILCZA 32 TEL. 8.14-78

Sprzęt kreślarski
Wyświetlanie
i oprawa planów

Albin Zaborski

Warszawa

Widok 22, tel. 5.25-09

ARTEZYT — zaprawy kamienne do trwałych tynków szlachetnych w wielkim wyborze kolorów
BEZET — niezniszczalny, utwardzony beton daje wieloletniej trwałości nawierzchnie podwozy przejazdów, podłóg warsztatów, magazynów i t. p.

WYTWÓRNIA ZAPRAW I KAMIENI SZTUCZNYCH

A. i B. Inż. Z. BIAŁECKI

Warszawa, ul. Glogiera 1, Tel. 7-29-04

Studnie artyst. i bad. gruntu

Najwyższe odznaczenia na Międzynarodowej Wystawie 1927 r. Dyplom Honorowy Odznaczenia Dyplomy uznania. Łódź 1903. Warszawa 1910 r. Medale złote: Warszawa 1896. Łódź 1903.

RYCHŁOWSKI i S-ka

Sp. z ogr. odpowiedzialz.

BIURO HYDROLOGICZNO-INŻYNIERSKIE

W-wa, Mokotowska 24. Tel. 8-10-24, 9-65-18

Firma egz. od r. 1894

Badania gruntów pod budowlę. Bud. studzien artyst. Laboratorium gruntoznawcze. Analizy fiz.-mecz. gruntów. Opracowano przeszło 982 sprawozdań naukowych z dziedz. hydrogeologiczn. badań gruntu.

KLINKIER w kolorach brązowym i kremowym
PŁYTKI TERRAKOTOWE i glazurowe
PIECE MAJOLIKOWE.
DOSTARCZA i wykonuje roboty we własnym zakresie

CERMAT Warszawa

SP. Z. O. O. ul. Ks. Skorupki 7 m. 12

TEL. ZARZĄD: 7-22-63. BIURO: 9-75-57.

SKŁADY: TOWAROWA 13, tel. 2-75-59.

Wytwórnia wyrobów betonowych i ksyolitowych

EDMUND SZMIDT

Warszawa, ul. Grójecka 56, Tel. 9-28-39

Stopnie, parapety okienne, posadzki i roboty w sztucznym marmurze i granicie oraz posadzki skałodrzewne
Płytki cementowe „LASTRICO” hydraulicznie prasowane
Płytki „CEMAR” do licowania budynków

Rok założenia 1922

Wytwórnia wyrobów ze sztucznego kamienia

Jan JASICZEK

Warszawa, Al. Jerozolimska 18, tel. 207-91

Fabryka Czerwikowska 171. 173 tel. 907-80

Stopnie, płyty okienne, okładziny ścienne, posadzki ksyolitowe.
Wszelkie roboty ze sztucznego kamienia

Biuro Budowlane

Bracia RZECZKOWSCY

Warszawa, Smolna 30/1, tel. 6.74-85, 11.89-85

FABRYKA

JAN SERKOWSKI S.A.

Warszawa, ul. Nowolipie 78

Gazowe piece kąpielowe,
Gazowe kuchnie, kuchenki,
Gazowe piece, żelazka itp.

„ATIS”

BIURO INŻYNIERYJNEJ IZOLACJI

ORO-CONCO

Sp. z ogr. odp.

Warszawa, WIDOK 23, telef. 5-04-88

Wysokowartościowe izolacje od wody — ekspertyzy

J. PRZEŹDZIECKI

PRZEDSIĘBIORSTWO WIERTNICZE

Warszawa, ul. Jana Kazimierza 13, na Woli

TELEFON 650-24

Kamieniołomy Granitu „ŻDZIŁÓW” w Klesowie

Inż. A. CZEŻOWSKI

Warszawa, ul. Filtrowa 69. Tel. 8.54-33

Nowoczesnie urządzony zakład do wydobycia i obróbki granitu dla celów budowlanych
Oferty, porady, projekty i kosztorysy na żądanie
Wykonany cały szereg najpoważniejszych robót.

M. Łempicki S. A.

TELEFONY

WARSZAWA, SOSNOWIEC KATOWICE WILNO

9.89-90, 8.20-11 1-09 3.31-42 20-38

Pale żelbetowe: pneumat, betonowane, lane i zaciskane

Wszelkie roboty fundamentowe nad i podziemne

BUDOWNICTWO PODZIEMNE

Instalacje odwadniające, cementowanie, badania terenów

Bukową, klepkę podłogową z buka górskiego (karpackiego), lutowano-parowano, wykonano według norm P. K. N., dostarcza w każdych ilościach z układaniem i bez układania

„Inżynier KLEMENS ZIEMBICKI”

BIURO PRZEMYSŁOWO HANDLOWE

Warszawa, ul. Bagatela 11 m. 3, tel. 9-25-95

PRZEDSIĘBIORSTWO ROBÓT INŻYNIERYJNO-BUDOWLANYCH

SOSONKO i WOJCIECHOWSKI

INŻYNIEROWIE

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

WARSZAWA, KRUCZA 8 TELEF. 8.81-84

POMORSKIE ZAKŁADY CERAMICZNE

Sp. Akc.

Grudziądz, Plerackiego 59, tel. 16-46, 20-46

BIURO SPRZEDAŻY: Warszawa, Wilcza 8 m. 7, tel. 958-07

PALE FRANKI W POLSCE

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Budowa Fundamentów na żelbetowych palach

Warszawa, ul. Kanonia 20, telefon 596-51